

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0333 OSLO

Vår dato: 10.12.2015

Vår ref.: 201203787 hela

Arkiv: 312

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Henrik Langbråten.

22 95 94 18 , hela@nve.no

Finnmark Kraft AS - Søknad om tillatelse til bygging av Stjernevatn kraftverk og regulering av Stjernevatn i Alta kommune i Finnmark - NVEs innstilling

Sammendrag

Finnmark Kraft AS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Stjernevatn kraftverk i Stjerneelva/Lerresfjordelva og etter vassdragsreguleringsloven om å regulere Stjernevatn. Det er omsøkt to ulike utbyggingsalternativer. Det er i begge alternativer planlagt å regulere Stjernevatn med 1 m senkning og 1 meter heving mellom laveste regulerte vannstand (LRV) på kote 326 moh og høyeste regulerte vannstand (HRV) på kote 328 moh. Søker planlegger å slippe en minstevannføring på 43 l/s om sommeren og 10 l/s om vinteren ved begge alternativer.

I alternativ 1 vil kraftverket utnytte et fall på 324 m mellom inntak på kote 328 i Stjernevatn og kraftstasjon på kote 4. Vannveien er planlagt utført med borehull i øvre del og nedgravd/nedsprengt rørgate i nedre del. Total lengde blir om lag 2 km. Det er planlagt anleggsvei opp til riggområdet for boring. Denne skal omgjøres til kjerrevei etter endt anleggsarbeid. Middelvannføringen er 0,42 m³/s, og det er søkt om en maksimal slukeevne i kraftverket på 1,05 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,73 MW, og årlig middelproduksjon er beregnet til 8,3 GWh.

I alternativ 2 vil kraftverket utnytte et fall på 288 m mellom inntak på kote 328 i Stjernevatn og kraftstasjon på kote 40 ved Store Lerresfjordelva. Vannveien er planlagt som en nedgravd rørgate på hele strekningen. Lengden på rørgaten vil bli 1750 m. Det er planlagt en 1 km lang permanent adkomstvei frem til kraftstasjonen og en midlertidig anleggsvei i rørgatetraseen. Middelvannføringen er 0,42 m³/s, og det er søkt om en maksimal slukeevne i kraftverket på 1,05 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,4 MW og årlig middelproduksjon er beregnet til 7,4 GWh.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 8,3 GWh/år ved alt. 1 og 7,4 GWh/år etter alt 2 i ny, fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert drøyt 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne anbefale å gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan anbefale at det settes krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Alta kommune anmoder NVE og Finnmark Kraft AS om å vurdere en utbygging etter hovedalternativet, men uten regulering av Stjernevatn. **Fylkesmannen i Finnmark** mener fordelene ved en utbygging etter alternativ 1 er større enn ulempene, og går derfor ikke imot dette alternativet. Fylkesmannen har derimot innsigelse til alternativ 2 som de mener vil gi større negative konsekvenser. **Finnmarkseiendommen (FeFo)** uttaler at de er villige til å inngå en grunneieravtale med Finnmark Kraft AS dersom konsesjon gis til prosjektet. FeFo mener at hovedalternativet er å foretrekke av hensyn til reindrift. **Sametinget** har fremmet innsigelse til planene om Stjernevatn kraftverk. Innsigelsen begrunnes i negative konsekvenser for berørte reinbeitedistrikter. **Naturvernforbundet** går imot en utbygging av kraftverket med bakgrunn i negative konsekvenser for naturmiljøet og reindrift. **Reinbeitedistrikt 22 og 23B** går imot en utbygging av Stjernevatn kraftverk. Hovedinnvendingen er de samlede utbygginger og arealbeslag som er skjedd i området over tid. **Bente Sjørusen** uttaler at hun er imot alt. 1 på grunn av negative konsekvenser for biologisk mangfold og støyproblematikk.

I innstillingen har NVE lagt vekt på at en utbygging av Stjernevatn kraftverk etter alternativ 1 vil være et bidrag til en regulerbar fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. NVE mener konfliktene ved en utbygging av Stjernevatn kraftverk i hovedsak knytter seg opp mot naturmangfold, landskap og reindrift. Dette er vektlagt i vår anbefaling. NVE legger til grunn at det ved en konsesjon vil være aktuelt med vilkår som avbøter de negative konsekvensene for disse temaene.

NVE mener at Stjernevatn kraftverk ligger i et område med visse landskapskvaliteter og at det dermed er viktig å begrense de visuelle virkningene av en eventuell utbygging i vassdraget. NVE mener det er viktig for landskapet at vannstanden i Stjernevatn ikke senkes under normalvannstand i perioden 1.5 til 30.9, mens en heving av vannstanden i likhet med hva som er omsøkt synes å være akseptabelt hele året. Vi mener videre at alternativ 2 vil medføre store negative konsekvenser for landskapet som i stor grad vil være permanent.

NVE legger til grunn at alternativ 1 vil være det beste alternativet med hensyn til reindriften. For å minske mulige konsekvenser for reindriften vil det også være viktig at inntaket og dammen bygges veiløst slik som planlagt. Det vil også være viktig å tilpasse anleggsperioden slik at den påvirker reinen i minst mulig grad

Når det kommer til spørsmålet om negative konsekvenser for anadrom fisk mener NVE at en utbygging etter hovedalternativet vil være akseptabel i og med at Store Lerresfjordelva bidrar med tilstrekkelig vannføring til å kunne opprettholde oppvandringsmulighetene, gyteområdene og oppvekstområdene til anadrom ørret. Vi mener videre at en senkning av vannstanden under normalvannstand i Stjernevatn i sommermånedene kan medføre negative konsekvenser for det akvatiske miljøet i strandsonen.

NVE mener at kraftverket kun vil gi mindre negative konsekvenser som kan avbøtes tilstrekkelig gjennom vilkår, slik at fordelene ved tiltaket er større enn skadet og ulemper. Det kan derfor anbefales at det gis konsesjon til prosjektet.

Etter en helhetsvurdering av planene for utbyggingsalternativene og de uttalelsene anbefaler NVE at Finnmark Kraft AS får tillatelse etter vassdragsreguleringsloven § 8 til å regulere Stjernevatn

og tillatelse etter vannressursloven til å bygge Stjernevatn kraftverk. NVE mener at fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser slik at § 8 i vassdragsreguleringsloven og § 25 i vannressursloven er oppfylt.

Vi anbefaler at tillatelsen gis på de forslag til manøvreringsreglement og vilkår som følger vedlagt.

NVE anbefaler videre at Finnmarks Kraft AS får tillatelse etter oreigningsloven til å ekspropriere nødvendig areal og rettigheter for å gjennomføre tiltaket.

Innhold

Sammendrag.....	1
Oppsummering av søknaden	4
Høring og behandlingsprosess.....	8
NVEs vurdering.....	18
NVEs konklusjon	32
NVEs vurdering av ekspropriasjonsspørsmålet.....	36
Forholdet til annet lovverk	40
Vedlegg 1 - Forslag til konsesjonsvilkår etter vannressursloven og vassdragsreguleringsloven.....	42
Vedlegg 2 - Forslag til Manøvreringsreglement	49
Vedlegg 3 - Oversiktskart	50

Oppsummering av søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra Finnmark Kraft AS, datert 04.04.2014:

«Finnmark Kraft ønsker å utnytte vannfallet fra Stjernevatn til fjorden i Alta Kommune i Finnmark fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

- **Etter vannressursloven, jf § 8, om tillatelse til:**
 - Å bygge Stjernevatn kraftverk
 - Å regulere Stjernevatn på kote 327 mellom LRV på kote 326 og HRV på kote 328
- **Etter vassdragsreguleringsloven §1-2:**
 - Utnyttelse av enkeltstående vannfall på 770 nhk, ved å regulere Stjernevatn på kote 327 mellom LRV på kote 326 og HRV på kote 328
- **Etter energiloven om tillatelse til:**
 - Bygging og drift av Stjernevatn kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.
- **Etter Oreigningslova jf. §2, nr 51:**
 - Om samtykke til ekspropriasjon av manglende rettigheter dersom det ikke oppnås minnelig avtale mellom søker og rettighetshaver.

Nødvendig opplysninger om tiltaket framgår av vedlagte utredning.»

Stjernevatn kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ	Alternativ 2
Nedbørfelt	km ²	11,6	11,6
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	13,3	13,3
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	36,3	36,3
Middelvannføring	l/s	0,42	0,42
Alminnelig lavvannføring	l/s	32	32
5-persentil sommer (1/6-30/9)	l/s	86	86
5-persentil vinter (1/10-30/5)	l/s	21	21
KRAFTVERK			
Inntak	moh.	328	328
Avløp	moh.	4	40
Lengde på berørt elvestrekning	m	3070	2050
Brutto fällhøyde	m	324	288
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,731	0,654
Slukeevne, maks	l/s	1050	1050
Minste driftsvannføring	l/s	50	50
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	43	43
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	10	10
Tilløpsrør, diameter	mm	700	700
Borhull, diameter	mm	800	-
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	800/1250	1750
Installert effekt, maks	MW	2,73	2,46
Brukstid	timer	3035	3014

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	2,11	2,11
HRV	moh.	328	328
LRV	moh.	326	326

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	3,1	2,7
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	5,2	4,7
Produksjon, årlig middel	GWh	8,3	7,4

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	34,0	29,1
Utbyggingspris	kr/kWh	4,1	3,9

Stjernevatn kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR		Hovedalternativ	Alternativ 2
Ytelse	MVA	3,0	2,7
Spenning	kV	0,69	0,69
TRANSFORMATOR			
Ytelse	MVA	3,0	2,7
Omsetning	kV/kV	0,69/22	0,69/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)			
Lengde	m	500	1500
Nominell spenning	kV	22	22
		Luftlinje	Luftlinje

Om søker

Finnmark Kraft AS ble stiftet i 2009 og har som formål å utvikle, eie og drive vind- og vannkraftproduksjon basert på fornybare ressurser på Finnmarkseiendommens (FeFo) grunn. En målsetting er å sikre at mest mulig av verdiskapingen kommer befolkningen i Finnmark til gode. Selskapet eies med like deler av: Finnmarkseiendommen (FeFo), Varanger Kraft, Nordkyn Kraftlag, Repvåg Kraftlag, Ymber, Alta Kraftlag, Hammerfest Energi og Luostejok Kraftlag.

Beskrivelse av området

Området blir beskrevet slik i søknaden:

(...)

«Stjernevatn ligger på østsiden av Altafjorden i Alta kommune i Finnmark. Innerst i Store Lerresfjord munner Lerresfjordelva ut. Elva krysser FV 19 i botn av Store Lerresfjord, ca 8 mil fra Alta.»

(...)

«Stjerneelva (Nastejohka) renner i nord-vestlig retning, og ligger i en nordvendt helning. Elva renner ut i Lerresfjordelva, og følger denne de siste kilometrene ned til munningen innerst i Store Lerresfjord. Nedslagsfeltet til Stjernevatn ligger mellom kote 327 – 665, hvor det meste av området er snauffjell og barmarksterreng.»

Inntaket er planlagt på kote 328, i Stjernevatn. Stjerneelva går de første hundre meterne gjennom en trang kløft i fjell før den stuper ned til neste platå på ca kote 250. Her renner elva i et roligere parti, før den igjen stuper utfor bratte skrenter og renner sammen med Lerresfjordelva. Området er forholdsvis kupert og bratt. Videre nedover utvider dalen seg noe, og elva renner videre nedover i mer løsmasser og ur. De siste hundre meterne før sjøen, flater elva ut, og renner roligere nedover før den krysser vegen og munner ut i sjøen.»

Teknisk plan

Reguleringer

Det planlegges å regulere Stjernevatn med 2 m mellom laveste regulerte vannstand (LRV) på 326 moh. og høyeste regulerte vannstand (HRV) på 328 moh. Normalvannstand i Stjernevatn er beregnet til å være 327 moh. Vannspeilet på kote 328 er beregnet til 1,1 km² og 0,034 km² vil demmes ned. Magasinvolument mellom LRV og HRV utgjør om lag 2,11 mill.m³. Produksjonsgevinsten av regulering i et middels år er anslått å være 1,4 GWh. En eventuell start/stopp kjøring av kraftverket uten regulering vil kunne gi en gevinst på om lag 0,2 GWh. Naturhestekreftene (nhk) er beregnet til 770 nhk. For alternativ 2 blir det noe lavere.

Søknaden oppgir at normalvannstanden er på 327 moh. I følge flere kartkilder som NVE har sjekket ligger vannet på 321 moh. Dersom dette er tilfelle vil LRV og HRV bli på henholdsvis kote 320 og 322.

Inntak

Inntaket med direkte overgang til borehull i fjell, er planlagt på vestsiden av vannet om lag 700 m sørvest for utløpet til Stjernevatn. I utløpet planlegges det å etablere en platedam med høyde 1,5-2 m og med bredde 4-5 m.

For alternativ 2 vil inntaket plasseres like sør for dammen.

Vannvei

Fra inntaket i hovedalternativet føres vannet videre i borehull (Ø 800 mm) på 1250 m, ned til ca. 300 moh. Borehullet kommer ut vest for Stjernevatn og fortsetter i nedgravd rørgate (Ø 700) på 800 m. Rørgaten er bratt, og fundamentet er hovedsakelig løsmasser. Røret krysser Fv 19, ca. 50 m ovenfor kraftstasjonen.

For alternativ 2 vil rørgaten ha en lengde på ca. 1750 m, og vil i hovedsak følge elven ned dalen. Rørtraseen vil gå gjennom to vanskelige partier med fjell og stein med bratt helning og noe skog. Disse partiene ligger fra inntaket og 270 moh. og fra 200 moh. til 120 moh. På de vanskeligste strekningene kan det være aktuelt med fundamentering i dagen.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen for hovedalternativet vil ligge nede ved Lerresfjorden på kote 4 moh. rett nedenfor Fv 19. Det skal installeres en peltoneturbin med maksimal installert effekt på 2,7 MW.

For alternativ 2 plasseres kraftstasjonen ca. 1 km inne i Lerresfjorddalen på kote 40 moh. Det skal installeres en peltoneturbin med maksimal installert effekt på 2,5 MW.

Nettilknytning

Høyspentnettet i Lerresfjorden har en spenning på 22 kV. For hovedalternativet vil det gå en 530 m lang kraftlinje fra kraftstasjonen og over fjorden til oppkoblingspunktet 500 m vest for utløpet til Lerresfjordelva. Det må etableres en mast på ei øy som ligger midt imellom.

For alternativ 2 vil en kraftlinje på 1,5 km gå fra kraftstasjonen og ut mot Lerresfjorddalen og Fv 19 vestover til oppkoblingspunktet.

Veier

For hovedalternativet må det etableres en avkjørsel fra Fv 19 og ned til kraftstasjonen. Det er planlagt en anleggsvei opp til riggområdet på om lag kote 300 moh. Området er bratt, og veien er planlagt å gå i serpentinsvinger oppover. Det vil bli behov for helikopter for arbeider på inntak og dam.

For alternativ 2 må det anlegges en 1 km vei frem til kraftstasjonsområdet. Veien er planlagt å gå langs elva. Det går en eldre kjerrevei der fra før. Det skal også etableres en anleggsvei som delvis skal følge rørgaten. Det er ikke avgjort om det skal føres vei helt frem til inntaket. Det vil være behov for helikoptertransport opp til inntaket.

For begge alternativene skal anleggsveien revegeteres etter utbygging. Det skal beholdes en enkelt kjerrevei i rørtraseen.

Massetak og deponi

Masser fra boring av grovhull i hovedalternativet utgjør ca. 1000 m³. Eventuelle overskuddsmasser deponeres i riggområdet like øst for kraftstasjonen. Det vil etableres et rigg- og tippområde ved kote 300 moh, der påhugg for boring i fjell er anslått å begynne.

For alternativ 2 plasseres overskuddsmasser nord-øst for kraftstasjonen.

For begge alternativene blir det i tillegg også riggområde vest for inntaket.

Arealbruk

Tabell 1 Arealbruk for Stjernevatn kraftverk. Tabell hentet fra søknaden s.22.

Inngrep	Midlertidig areal (dekar)		Permanent areal (dekar)	
	Hovedalternativ	Alternativ 2	Hovedalternativ	Alternativ 2
Reguleringsmagasin	35	35	35	35
Overføring	-	-	-	-
Inntaksområde	1,0	1,0	1,0	1,0
Rørgate (vannvei)	8,0	15,0	4,5	8,0
Rigg-/ tipp og massetak	6,5	3,0	4,5	2,5
Veier	5,5	15,5	3,0	9,0
Kraftstasjonsområde	1,5	1,0	1,5	1,0
Nettilknytning	-	1,0	-	1,0
Totalt	57,5	72,0	50,0	57,5

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området som berøres av kraftverksutbyggingen er i gjeldende kommuneplan (arealdelen) definert som LNFR-område (landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift).

Samlet plan (SP)

Prosjektet er behandlet i Samlet Plan, i vassdragsrapport (ISBN 82-7243-700-7) fra 1989. Da var Stjernevatn-vassdraget en del av en større utbygging sammen med Skillefjordelva. Skillefjordelva er senere tatt med i Verneplan for vassdrag og derfor ikke aktuell lenger.

Verneplan for vassdrag

Stjerneelva omfattes ikke av Verneplan for vassdrag.

Nasjonale laksevassdrag

Prosjektet er ikke knyttet til et nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Hele Store Lerresfjord er regulert til kombinerte formål for sjø og vassdrag. (Fellesområde for fiske, ferdsel, natur, friluft og akvakultur) Stjerneelva/Lerresfjordelva munner ut i dette området.

Høring og behandlingsprosess

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 27.08.2014 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, Reinbeitedistrikt 23 B, Reinbeitedistrikt 22, Finnmarkseiendommen, Sametinget og Bente Sjursen (nabo). Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

NVE sendte ut seks søknader om bygging av småkraftverk i Finnmark på samlet høring. Dette gjorde vi for å kunne gjøre en mer grundig vurdering av samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene, og samtidig gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre, og gi mer grundige innspill på samlet belastning. Det er for øvrig stor geografisk spredning mellom søknadene som er fordelt over tre kommuner. Under behandlingen av de seks søknadene har det ikke pekt seg ut et felles tema som gjelder alle søknadene. Det har derfor vært mer relevant å se hvert enkelt tiltak for seg, og å se på sumvirkninger av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet det relevant.

NVE har i etterkant av befaringen holdt et innsigelsesmøte og konsultasjonsmøte med Sametinget. Protokoll og referat fra alle møtene er godkjent av begge parter.

Høringspartenes uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Alta kommune behandlet søknaden om Stjernevatn kraftverk i formannskapsmøte den 12.8.2014. Vi refererer her kommunens vedtak:

«Formannskapetets vedtak:

- 1. De største negative konsekvensene i dette prosjektet knyttes til det samlede omfang av naturinngrep. Hovedalternativet vurderes til å gi noe mindre skade på naturmiljøet og andre interesser enn alternativ 2. Hovedalternativet vil også gi størst produksjon og er derfor å foretrekke framfor alternativ 2.*
- 2. Alta kommune anmoder NVE og Finnmark Kraft om å vurdere utbygging etter hovedalternativet uten regulering av Stjernevann.*
- 3. Ved graving av rørgata og etablering av anleggsvei anmodes det om at jordmasser fra det øverste jordlag holdes adskilt fra andre masser og legges tilbake som topplag slik at rørtraseen med midlertidig anleggsvei kan revegeteres så raskt som mulig. Det bør være et mål å få etablert stedegne naturlig vegetasjon i traseen slik at inngrepets negative visuelle effekt blir så liten som mulig.*
- 4. Det er ikke ønskelig at rørtraseen og permanent kjerrevei benyttes til motorisert ferdsel. Alta kommune anmoder derfor om at anleggsveien gjøres utilgjengelig med fysisk hinder.*
- 5. Formannskapet ber om at berørte bygdelag blir høringsinstans i saken.»*

Fylkesmannen i Finnmark uttalte seg i brev datert 06.08.2014. Vi refererer her Fylkesmannens konklusjon:

«Hovedalternativet:

Hovedalternativet er det beste alternativet for «flora, vegetasjon og prioriterte naturtyper», «dyre- og fugleliv» (med unntak av luftspennet), «reindrift», samt «forsyningsikkerhet og beredskap». For «fisk- og ferskvannsf fauna» anser vi hovedalternativet som klart dårligere enn alternativ 2. En utbygging av kraftverket vil være et positivt bidrag for å redusere kraftunderskuddet på vinteren. Tiltaket vil ikke påvirke marine ressurser og verdier. Vi kan ikke se at tiltaket vil ha forurensende effekt utover noe nedslamming i anleggsperioden. Etter Fylkesmannens vurdering er fordelene ved en utbygging større enn de negative, og vi vil derfor ikke fraråde en utbygging ved dette alternativet.

Alternativ 2:

For «fisk- og ferskvannsf fauna» anser vi alternativ 2 som det klart beste, da det vil opprettholde vannføringen i Lerresfjordelva. Alternativet fremstår imidlertid som et dårligere alternativ for de fleste andre kriteriene. En utbygging av kraftverket ved alternativ 2 vil også være et positivt bidrag for å redusere kraftunderskuddet på vinteren, men med noe mindre produksjon. Etter en samlet vurdering anser vi at fordelene ved utbygging ikke veier opp for de negative konsekvensene for reindrifta ved dette alternativet. På bakgrunn av dette fremmer vi innsigelse mot dette alternativet.

Etter en samlet vurdering anser vi hovedalternativet som det beste, og vil ikke fraråde en utbygging ved dette alternativet. Vi fremmer innsigelse mot alternativ 2.

Dersom det gis konsesjon til utbyggingen, har Fylkesmannen følgende krav/merknader:

- *Av hensyn til fuglelivet og de landskapsmessige effektene bør luftspenn over fjorden unngås.*
- *Det må sikres tilstrekkelig minstevannføring for å opprettholde vandringsmuligheter og oppvekstområder for fisk i Lerresfjordelva. Vi overlater til NVE og fastsette minstevannføring etter erfaring med slike saker.*
- *Det må innhentes tillatelse til tunelldrift i forbindelse med rørgata.*
- *Anleggsarbeidene knyttet til inntaksdam, rørledning og fjellboring må foregå på høsten etter nærmere avtale med reinbeitedistriktet.*
- *Områder berørt av anleggsarbeid skal behandles på en slik måte at revegetering kan skje så raskt som mulig. Vegetasjonsdekket skal skrelles av og tas vare på og legges ut i rørledningstraseen før tilsåing.*
- *Permanent vei til kraftverket kjørespor opp til inntaksmagasinet skal stenges av fysisk.*
- *Konsesjonsinnehaveren må pålegges erstatningsplikt for rein som skader eller omkommer som følge av sprekker i isen.*
- *Konsesjonsinnehaveren må pålegges ansvar for vedlikehold av reingjerde inntil Stjernevann.»*

Sametinget fremmer innsigelse til tiltaket i brev datert 19.06.2014. Grunnlaget for innsigelsen er at de mener tiltaket vil ha vesentlige negative virkninger for reindriften ved berørte siidaer og reinbeitedistrikter. Sametinget har utført kulturminneundersøkelser, og det ble registrert 19 enkeltminner og 14 kulturminnelokaliteter. Om undersøkelsesplikten etter § 9 i kulturminneloven er oppfylt for tiltaket avhenger av om tiltaket innebærer en heving av vannstanden i Stjernevatn.

Finnmarkseiendommen (FeFo) behandlet saken i styret den 03.02.2015. FeFo er villige til å inngå grunneieravtale med Finnmark Kraft AS. Vi refererer følgende fra vedtaket:

«FeFos egen vurdering av virkningen tiltaket har for reindriften gjengis også her i kortform. Utbyggingen vil i hovedsak berøre reinbeitedistrikt 23 b dersom hovedalternativet velges. Dersom alternativ 2 velges berøres også reinbeitedistrikt 22. Hovedalternativet er etter FeFos syn det beste alternativet ut fra en reindriftsfaglig vurdering, i og med at kraftverket da blir liggende helt nede ved bebyggelsen, mens alternativ 2 innebærer vegbygging og strømlinje over land. Nedtapping av Stjernevann vil medføre behov for gjerde fordi vannet ikke lenger vil fungere som beiteskille mellom nevnte distrikter. Det er lite sannsynlig at den planlagte utbyggingen vil gi langvarige negative konsekvenser. En utbygging vil ikke berøre vitale deler av reinbeitedistriktet. En konstruktiv samhandling med berørte reindriftsutøvere vil kunne minimalisere konsekvensene av utbyggingen.

Det er slik FeFo ser det ikke noe ved denne utbyggingen som innebærer varige negative effekter i en størrelsesorden som tilsier at fornybare ressurser i et område relativt nært kysten og eksisterende bebyggelse ikke skal tas i bruk. Det er i helhetsvurderingen sett hen til fremtidig forsyningssikkerhet og vektlagt et generelt ønske om fremtidig næringsutvikling. Med utgangspunkt i den helhetsvurdering styret jf fl § 1 skal foreta i saker knyttet til endret bruk av utmark, samt strategisk plans formuleringer knyttet til næringsutvikling, er FeFo villig til å inngå grunneieravtale med utbygger dersom konsesjon gis.»

Kystverket, uttaler seg i e-post datert 18.06.2014. De oppfatter at tiltaket ikke har noen form for tiltak i sjø, men om så er tilfelle, så er dette søknadspliktig etter havne- og farvannslovens bestemmelser.

Direktoratet for mineralforvaltning uttaler seg i brev datert 18.06.2014. Direktoratet uttaler at de planlagte tiltakene ikke kommer i konflikt med registrerte mineralressurser av regional eller nasjonal viktighet, uttak av mineralske råstoffer, eller rettigheter knyttet til dette.

Statens vegvesen Region nord uttaler seg i brev datert 23.06.2014. Vegvesenet forutsetter at de som faginstans blir tatt med på råd i forbindelse med de veg- og trafikkmessige gjennomføringene av utbyggingene.

Naturvernforbundet i Finnmark uttaler seg i brev datert 27.07.2014. Naturvernforbundet er imot utbygging. De påpeker at tiltakene må sees på i sammenheng med eksisterende inngrep samt planlagte inngrep. De mener videre at biologisk mangfold er svært mangelfullt utredet. De mener at det ikke bare er det spesielle, men også det typiske i Finnmarksnaturen som er verdt å ta vare på. De påpeker videre at tiltaket kommer i konflikt med reinbeiteområder og at søknaden ikke er utredet tilstrekkelig på dette området.

Reinbeitedistrikt 23B – Girenjårga uttaler seg i e-post datert 01.08.2014. Distriktet informerer først om eksisterende inngrep i distriktet som har ført til direkte og indirekte tap av beitearealer. Det har blitt en økning i mengde fritidsboliger samt økt biltrafikk på E6 og Fv 883. Trasé for dagens kraftlinje og arealet langs denne virker som en unnvikelsessone for reinen. Den nye 420 kV linja Balsfjord-Hammerfest er planlagt å gå parallelt med eksisterende kraftlinje. Distriktet frykter at denne vil medføre enda større unnvikelseeffekt. Distriktet har fått redusert beiteareal og fått endringer i driftsmønster pga etablering av nytt beitedistrikt (Reinbeitedistrikt 23A) i sitt beiteområde. I tillegg er det tapt beiteareal mot distrikt 22 pga et sperregjerde. Det er også mye rovdyr innenfor distriktet.

Vi refererer følgende fra høringsuttalelsen:

(...)

«Inngrepet som helhet

Etter gjennomgang av de allerede gjennomførte inngrepene innenfor reinbeitedistriktet, ser vi at vårt reinbeitedistrikt er meget sårbar for ytterligere inngrep. Ett inngrep i seg selv medfører nødvendigvis ikke store negative konsekvenser, men flere inngrep til sammen kan medføre store negative konsekvenser for reindriften som direkte og indirekte beitetap. Inngrepene medfører også som oftest menneskelig aktivitet til nye områder, som igjen kan medføre forstyrrelser og økt stress for reinens beitero og kan dermed føre til unnvikelsessoner. En reinflokk bruker ulike områder i hele distriktet til ulike tider av året, og tiltak/inngrep et sted i distriktet kan få konsekvenser for drifta også i andre områder. Enkeltinngrep som isolert sett har liten betydning for næringen, kan i sum få store konsekvenser. Et inngrep for eksempel i luftingsområdet kan gi stor negativt konsekvens dersom distriktet ikke har alternative områder som egner seg til lufting. Generelt vil tidligere inngrep i distriktet som medfører negative konsekvenser føre til at gjenstående områder øker i verdi.

Vi ser også at konsesjonssøknaden til Finnmark kraft er svært mangelfull i forhold til opplysninger om RBD 23 B situasjon og arealer, og vil med dette foreta en redegjørelse om distriktets totale situasjon i dette høringsbrevet.

Slik inngrepene er nå innenfor vårt reinbeitedistrikt, er de mest lokalisert på lavere liggende områder og myrområder, der hvor det er best vekstforhold for næringsrike planter. Dette medfører at simler som er spesielt var for inngrep og menneskelig aktiviteter unngår disse områdene. En reinflokk består av omlag 80-90 % av simler, som er den som er grunnlaget for produksjonen, er en slik situasjon svært uheldig. Når simla unnviker lavere liggende områder, vil dette automatisk gå utover dens hold, fettreserver, slaktevekt og kalveproduksjon. Høyere

liggende områder brukes mest som luftingsområder. Sletter og områder rundt vann og myrer på høyere liggende områder er dermed de nest beste områdene for næringsrikt plantevekst på høyere liggende områder, slik Stjernevatn område er. Når simleflokken begynner å trekke seg mot kysten, er det området rundt Stjernevatn som benyttes inntil skogkanten. Noen simler som er litt tammere, kan også søke seg til bebygde daler.

Ved eventuell utbygging på stjernevatn kraftverk, ser man at utbyggingen vil komme på et høyere liggende område med gode beiteforhold, noe som ikke er ønskelig da dette vil flytte inngrep lengere inn på reinbeiteområder. I tillegg vil ny 420 KV linje komme par km unna som vil gå på tvers av reinbeitedistriktet.

Følgende betydelige inngrep befinner seg innenfor vårt reinbeitedistrikt pr. i dag.

(Se vedlagte kart med inntegnet oversikt over inngrep, vedlegg 1.)

Anleggsperioden

Vi forutsetter at vil være i perioden våre rein befinner seg i området, vår/sommer/høst. Vi regner også med at det i denne perioden vil det være stor trafikk i området, og da både med store anleggsmaskiner og omfattende helikopterbruk slik det skisseres i konsesjonssøknaden.

Etter vårt syn vil området med en stor randzone, muligens flere kilometer randzone, være tapt for beiting for våre dyr. Tiden anleggsarbeid vil foregå er kalvingsperiode og periode der simla har liten kalv og virker spesielt unnvikende til aktivitet. Som nevnt har vi en andels av ca 90% simler i vår flokk, og disse blir berørt av aktiviteten.

Tap av areal

Vi ønsker her å presisere at vi ser det som et todelt spørsmål om tap av areal. Et midlertidig tap av areal under og noen år etter anleggsperioden, og et permanent tap som følge av arealtap rundt Stjernevann og rørgatetraséen/kjerreveien.

Midlertidig beitetap

I anleggsperioden vil beitetapet være enormt på grunn av trafikk og støy fra arbeidet. Det forskutteres at det skal revegeteres rundt rørgatetraséen/kjerreveien. Inngrepet vil gjøre området rundt det tidligere våtområdet tørrere, og revegetering vil også endre områdets vegetasjon og karakter for reinen. Revegetering tar tid, og i tillegg skal reinen venne seg til de endringene som skal gjøres i terrenget.

Permanent beitetap

Det permanente beitetapet er geografisk ikke så stort når en ser på kart og de foreslåtte tiltak. Likevel er det et faktum at dette er frodige beitearealer som enten blir gjort utilgjengelig for reinen, eller endret slik at de endrer karakter.

I tillegg til det synlige beitetapet som følge av anlegg og anleggs/kjerrevei, så åpner enhver ny ferdselsåre, om så bare en kjerrevei, for økt ferdsel ut i terrenget. Stjernevann er allerede i dag et attraktivt rekreasjonsområde, og med lettere tilgang til et slikt område, så vil ferdsel for allmenheten øke ut i terrenget. For oss er dette et permanent beitetap.

(...))»

Distriktet har også lagt ved et kart over inngrep i sitt beiteområde.

Reinbeitedistrikt 23B – Girenjårga sendte inn en tilleggsuttalelse i e-post datert 23.08.2014. Distriktet påpeker at det ikke er korrekt at det ikke finnes en hovedtrekklei i tiltaksområdet. Det ligger en naturlig

trekklei sør for Stjernevatn kraftverk som leder reinen til Stjernevatnområdet fra sørøst. På nordsiden går det også en trekklei fra Lerresfjorddalen mot nord innenfor distrikt 22. Selve tiltaket kommer ikke i direkte kontakt med hovedtrekkleiene, men den vil fortsatt lede reinen til området ettersom trekklei er en naturlig vandringszone for reinen. Selv om markeringen trekklei stopper sør for Stjernevatn og på nordsiden, vil reinen fortsette å vandre i retning Stjernevatnområdet, eller motsatt vei. Reinen snur ikke og går tilbake samme vei selv om trekkleimarkeringen stopper på kartet.

Reinbeitedistrikt 22 – Fiettar, uttaler seg i e-post datert 01.08.2014. De mener at en utbygging av Stjernevatn kraftverk vil bety at elva vil forsvinne som naturlig grense og hinder mellom Reinbeitedistrikt 22 og Reinbeitedistrikt 23B – Girenjårga. Dessuten vil utbyggingen danne en kile som vil ha som konsekvens at spesielt Girenjårga-rein vil trekke inn i deres område. Basert på erfaring fra andre utbygginger mener de at tiltaket vil føre til en betydelig økning av trafikk inn i området. Dette vil øke reinens press mot sperregjerdene langs hele veien inn til E6 over Sennalandet. Dette vil igjen føre til mye og stadig vedlikehold og tilsyn gjennom det meste av sommerperioden. En utbygging av Stjernevatn kraftverk må ses i sammenheng med de betydelige inngrep som er gjennomført og planlagt innenfor distriktet.

Bente Sjursen uttaler seg i e-post datert 01.08.2014. Hun er imot alternativ 1 og begrunner dette bl.a. i svært negative konsekvenser for biologisk mangfold på grunn av betydelig redusert vannføring i Store Lerresfjordelva. Den planlagte kraftlinjen over fjorden vil gå 100-200 m fra boligen og vil være skjemmende for utsikten og forringe eiendommens verdi. Hun er bekymret for støyproblematikk fra kraftstasjonen. Hun mener at alternativ 2 er det beste alternativet på grunn av at det reduserer, og i enkelte tilfeller unngår negative konsekvenser for fastboende, fritidsbebyggelse og dyreliv.

Inger Johanne Larsen uttaler seg i e-post datert 01.08.2014. Hun støtter fullt ut Bente Sjursens uttalelse.

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

(...)

«Direktoratet for mineralforvaltning

(...)

Finnmark kraft tar høringsuttalelsen til etterretning.

Kystverket

(...)

Finnmark kraft tar høringsuttalelsen til etterretning.

Sametinget

(...)

Finnmark Kraft tar uttalelsen om kulturminner til etterretning.

Finnmark Kraft registrerer at Sametinget på generelt grunnlag fremmer innsigelse mot samtlige omsøkte småkraftverk på grunn av vesentlige negative virkninger for reindrifta. Det framgår ikke hvilke vurdering som ligger til grunn for det enkelte tiltak og heller ikke med hvilke hjemmel Sametinget fremmer denne innsigelsen. Finnmark Kraft har i prosessen med å utarbeide konsesjonssøknaden hatt kontakt med reinbeitedistriktene og siidaene som berøres. Det har også blitt gjennomført møter med reindriftsforvaltningen og Fylkesmannen i Finnmark for å orientere

om prosjektene. Når det gjelder konsekvenser for reindriften viser vi til uttalelse fra Fylkesmannen i Finnmark og Reinbeitedistrikt, samt våre kommentarer til disse uttalelsene.

Statens vegvesen Region Nord

(...)

Finnmark kraft tar høringsuttalelsen til etterretning.

Naturvernforbundet

(...)

Saksbehandling og høringsfrist

Finnmark kraft synes det er uheldig at høringsbrevet til Naturvernforbundet i Finnmark var sendt til ei forelda adresse. Vi ønsker at berørte parter skal bli hørt i høringsprosessen. Vi gjør oppmerksom på at det i tillegg til brev til berørte parter har det vært annonser og flere artikler om planene for utbygging i lokalavisene.

Behov for vannkraft

Finnmark Kraft er kjent med at Naturvernforbundet ikke mener det er behov for mer elektrisk kraft i Norge. Finnmark Kraft deler ikke denne oppfatningen. Vi forholder oss til nasjonale og internasjonale målsetninger om ny fornybar energi. En målsetning som også deles av en rekke andre miljøvernorganisasjoner.

Finnmark Kraft mener at utredningene som er gjennomført er i tråd gjeldende regelverk. Når det gjelder samlet vurdering, så opplever vi at dette blir ivaretatt av NVE gjennom denne høringsprosessen. NVE gjennomfører en prosess der alle søknadene om småkraft i Finnmark behandles samlet.

Synet på naturen

De biologiske utredningene er gjort av uavhengige eksperter med bred faglig kompetanse. Utredningene og klassifiseringene som gjøres er i henhold til anerkjent metodikk. Finnmark Kraft registrerer at Naturvernforbundet reagerer på fagterminologien som brukes i utredningene. Finnmark Kraft har gjennom arbeidet som er gjort i utredningene lagt stor vekt på å ivareta natur og miljø. Dette har blant annet ført til at vi på selvstendig grunnlag har valgt å legge bort økonomisk lønnsomme prosjekter fordi disse har negative konsekvenser for natur og miljø.

Reinbeiteområde

Nesten hele Finnmark benyttes av reindriften. Enhver form for utbygging vil derfor i større eller mindre grad kunne berøre reindriften. Inngrepene i forbindelse med utbyggingen er beskjedne. Rørgaten skal graves ned og vil etter få år gro igjen. Kraftstasjonen er planlagt plassert i nærheten av eksisterende infrastruktur (hus, hytter og veier). Finnmark Kraft har i prosessen med å utarbeide konsesjonssøknadene tatt kontakt med reinbeitedistriktene og siidaene som berøres. Det har også blitt gjennomført møter med reindriftsforvaltningen og Fylkesmannen i Finnmark for å orientere om prosjektene. Når det gjelder konsekvenser for reindriften viser vi til uttalelse fra Fylkesmannen i Finnmark og Reinbeitedistrikt, samt våre kommentarer til disse uttalelsene.

Finnmarksloven

Finnmark Kraft er et aksjeselskap med 8 lokale eiere. Vi forholder oss til Finnmarksloven på lik linje med alle andre selskap og utbyggere.

Fylkesmannen i Finnmark

(...)

Hovedalternativet:

Finnmark Kraft deler i stor grad vurderingene av utbyggingsalternativene gjort av Fylkesmannen i Finnmark, men er ikke enige i alle konklusjonene.

Finnmark Kraft har vurdert konsekvensene av en etablering av en kraftlinje i luftspenn over fjorden. Etter vårt syn er konsekvensene av en slik art at de kan aksepteres selv om etableringen vil være synlig for de som bruker området og potensielt kan utgjøre en kollisjonsrisiko for fugler.

Det er i konsesjonssøknaden planlagt minstevannføring. Etter vårt syn vil den planlagte minstevannføringen sikre god miljøtilstand i Lerresfjordelva også etter utbyggingen.

Finnmark Kraft har hatt dialog med reinbeitedistriktet. Det er ønskelig å få til en avtale med reindriften om utbyggingen. I den sammenheng er utbyggingstidspunkt, istandsetting og revegetering, samt erstatning ved skader som følge av utbyggingen sentrale elementer.

Finnmark Kraft planlegger ikke etablering av et permanent kjørespor opp til inntaket for hovedalternativet.

Det er planlagt en beskjeden regulering av Stjernevatn. Det ansees derfor som lite trolig at det vil oppstå situasjoner der reinsdyr blir skadet eller omkommer som følge av sprekker i isen.

Det er et sperregjerde langs Nástejohka fra Nástejávri (Stjernevatn) til Lerresfjordelva Redusert vannføring i elven (Nástejohka) fra Stjernevatnet kan medføre at elva blir noe lettere å krysse for reinen. Vår vurdering er at eksisterende gjerde langs elva vil være tilstrekkelig. Sperregjerdet går ned til bredden på nord og sørsiden av Stjernevatnet. Dette gjerdet vil trolig ha behov for vedlikehold dersom det påvirkes av isen. Dette er i stor grad den samme form for vedlikehold som i dagen situasjon.

Alternativ 2:

Finnmark kraft mener at også utbyggingen av alternativ 2 kan gjennomføres uten at dette gir for store negative konsekvenser for reindriften. Avbøtende tiltak knyttet til utbyggingstidspunkt, istandsetting og revegetering, samt bom på den planlagte anleggsveien, vil etter vårt syn kunne ivareta interessene til reindriften.

Reinbeitedistrikt 23B

(...)

Finnmark Kraft registrerer at reinbeitedistriktet tar opp en rekke problemstillinger og utfordringer knyttet til uenighet om distriktsgrenser og beiterettigheter. Finnmark Kraft er kjent med disse problemstillingene. Vi forholder oss til de enhver tid gjeldende grenser og reguleringer fastsatt av myndighetene.

Inngrepet som helhet

Finnmark Kraft har i sin konsesjonssøknad omtalt samfunnsutviklingen langs kysten, med nedleggelse av gårdsbruk og fraflytting. Samtidig har det vært etablering av fritidsbebyggelse i mange av de samme områdene. Formålet var å vise at samfunnsutviklingen påvirker reindriften både positivt og negativt. Finnmark Kraft registrerer at reinbeitedistriktet mener at det ikke er rom for flere etableringer innenfor sitt distrikt. Vår vurdering er at etableringen vil kunne gjennomføres på en slik måte at reindriften også i framtiden vil kunne bruke områdene som berøres av utbyggingen.

Anleggsperioden

Finnmark kraft ønsker tett dialog med reinbeitedistriktet for å sikre at utbyggingen kan skje med små eller ingen ulemper for reinbeitedistriktet. Det er etter vårt syn mulig å gjøre tilpasninger eller avbøtende tiltak som reduserer eller fjerner alle ulempene for reinbeitedistriktet. Det er i hovedalternativet ikke planlagt å etablere vei opp til inntaket. Dette for å redusere konsekvensene for naturmiljøet og reindriften. Vår vurdering er derfor at anlegget ikke vil medføre økt trafikk i området. En del av bakgrunnen for at Finnmark Kraft har valgt å ikke søke om å få etablert en vei opp til inntaket er innspill fra reinbeitedistriktet.

Tap av areal

Det permanente arealbeslaget vil være arealene som forsvinner som følge av reguleringen av Stjernevatnet og etableringen av kraftstasjonen. Anleggsveien er planlagt revegetert etter at anleggsperioden er over. Lerresfjorden er frodig og det forventes derfor at revegetering av områdene som berøres vil skje raskt. Finnmark kraft mener at vår etablering ikke vil åpne nye ferdselsårer inn i området. (...)

Reinbeitedistrikt 22

(...)

Finnmark Kraft er kjent med at RBD 22 har blitt berørt av ulike utbygginger i sitt sommerbeiteområde. Vår vurdering er at reinbeitedistriktet i liten grad vil bli berørt av utbyggingen av Stjernevatn kraftverk. Det er i hovedalternativet ikke planlagt etablering av vei opp til inntaket. Dette for å redusere konsekvensene for naturmiljøet og reindriften. Vår vurdering er derfor at anlegget ikke vil medføre økt trafikk og med dette heller ikke potensielt større press mot eksisterende gjerder.

Det er et sperregjerde langs Nástejohka fra Nástejávri (Stjernevatn) til Lerresfjordelva Redusert vannføring i elven (Nástejohka) fra Stjernevatnet kan medføre at elva blir noe lettere å krysse for reinen, men dette er i stor grad likt dagens situasjon når det er lite vann i elva. Nedre del av elvestrekningen går gjennom en kløft som er svært bratt og utilgjengelig. På denne strekningen vil redusert vannføring etter vårt syn ikke få noen betydning. Vår vurdering er at eksisterende gjerder mellom distriktene vil være tilstrekkelige og at reinbeitedistriktets dyr i liten grad vil bli berørt av utbyggingen.

Regulering av vannstanden i Stjernevatnet vil medføre at noe areal blir neddemmet langs vannkanten. Finnmark kraft deler reinbeitedistriktets vurdering av at beitetapet er lite. Vi mener derfor at beitetap ikke medfører et problem for utbyggingen.

Finnmark kraft ønsker tett dialog med reinbeitedistriktet for å sikre at utbyggingen kan skje med små eller ingen ulemper for reinbeitedistriktet. Finnmark Kraft viser forøvrig til de reindriftsfaglige vurderingene gitt av Fylkesmannen i Finnmark og våre kommentarer til disse.

Bente Sjursen

(...)

1. Kraftlinje

Finnmark Kraft er kjent med og har vurdert om etablering av en kraftledning i luftspenn over fjorden vil gi negative konsekvenser. Etter vårt syn er konsekvensene av en slik art at de kan aksepteres selv om etableringen vil være synlig for de som bruker området og potensielt kan utgjøre en kollisjonsrisiko for fugler.

2. Støy fra kraftstasjon

Finnmark kraft mener at eventuell støy fra småkraftverket ikke vil representere et problem. Avstanden til nærmeste bebyggelse er så stor at dette etter vårt syn ikke vil sjenere bebyggelsen.

3. Manglende konsekvensutredning

De biologiske utredningene er gjort av uavhengige eksperter med bred faglig kompetanse. Utredningene og vurderingene som gjøres er i henhold til anerkjent metodikk. Det er gjennomført befarings- og prøvofiske. I tillegg har det blitt hentet inn kunnskap både lokalt og fra skriftlige kilder. Etter vår vurdering vil ikke hovedalternativet få negative konsekvenser for livet i havet. Vi viser forøvrig til uttalelsen fra Fylkesmannen i Finnmark knyttet til marine ressurser og verdier.

Mulige positive virkninger vedrørende alternativ 2

Finnmark Kraft er kjent med at området brukes til friluftsliv, jakt og fiske. Dette er også noe av bakgrunnen for at det er foreslått en beskjeden regulering av Stjernevatnet (+/- 1 m). Den foreslåtte reguleringen avviker ikke mye fra den naturlige variasjonen som er i vannet. En større regulering ble vurdert i en tidlig fase av utredningen, men ble skrinlagt ut i fra hensynet til brukerne av området (friluftsliv, fiske og reindrift). Finnmark Kraft har av hensyn til reindrifts bruk av område ikke foreslått etablering av permanente veier og / eller stier opp til demningen / inntaket.

Inger Johanne Larsen

(...)

Finnmark Kraft er kjent med at området brukes av fastboende og tilreisende. Viser forøvrig til våre kommentarer gitt til uttalelsen fra Bente Sjursen

FeFo

(...)

Finnmark kraft tar høringsuttalelsen til etterretning.

Alta kommune

(...)

- 1. Finnmark Kraft har i sin konsesjonssøknad gått inn for Hovedalternativet framfor Alternativ 2. Vi mener at begge løsningene er gode, men mener at konsekvensene for enkelte berørte interesser vil være mindre dersom Hovedalternativet velges.*
- 2. Stjernevatnet er foreslått med en beskjeden regulering. Finnmark Kraft er kjent med at området brukes til friluftsliv, jakt og fiske. Dette er noe av bakgrunnen for den er foreslåtte reguleringen av Stjernevatnet (+/- 1 m). Den foreslåtte reguleringen avviker ikke mye fra den naturlige variasjonen som er i vannet. En større regulering ble vurdert i en tidlig fase av utredningen, men ble skrinlagt ut i fra hensynet til brukerne av området (friluftsliv, fiske og reindrift). For å sikre lønnsomhet og at man utnytter vannressursene på en best mulig måte mener Finnmark kraft at en regulering på +/- 1 meter bør tillates.*
- 3. Finnmark Kraft er innstilt på at rørgatetraseen skal settes i stand og revegeteres.*
- 4. Det er ikke planlagt et permanent kjørespor opp til inntaket for hovedalternativet.»*

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 11,6 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 0,42 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 1,6 %, og nedbørfeltet har en snaufjellandel på 91,8 %. Avrenningen er stabil fra år til år med dominerende sommerflommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 86 og 21 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 35 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,05 m³/s og minste driftsvannføring 0,05 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 43 l/s i perioden 01.06. til 30.09. og 10 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 85,3 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Det er svært få vannmerker i området, og tiltakshaver opplyser om at det hydrologiske grunnlaget er relativt usikkert. Det registreres store avvik mellom faktisk målte verdier fra sammenligningsstasjonen og isohydatlinjene til nedslagsfeltet. Middellavrenningen fra isohydatlinjene er blitt redusert med 7,5 % med bakgrunn i usikkerheten.

NVE har ikke kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 250 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 43 l/s i perioden 1.6-30.9 og 10 l/s resten av året, vil dette gi en restvannføring på ca. 60 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 45 dager i et middels vått år. I 10 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. NVE bemerker at en regulering av Stjernevatn vil medføre at et ev. overløp heller vil samlet opp i magasinet. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med ca. 700 l/s ved utløpet i fjorden.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet en utbyggingskostnad på 34 mill. kr for Stjernevatn kraftverk. Med en årlig middelproduksjon på 8,3 GWh/år gir dette en utbyggningspris på 4,1 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. NVE bemerker at utbyggningsprisen ligger innenfor det som regnes som vanlig for et småkraftverk.

Ut ifra oppgitte data i søknaden har NVE gjort en kraftlagsberegning av økningen i antall naturhestekrefter for Stjernevatn med en regulering på 2 m. Vi har beregnet at for hovedalternativet er

økningen på 574 nat.hk. og for alternativ 2 er økningen på 510 nat.hk. I søknaden oppgis økningen for hovedalternativet å være 770 nat.hk. og for alternativ 2 å være noe under 770 nat.hk.

I søknaden blir det oppgitt at normalvannstanden i Stjernevatn er 327 moh. I følge flere kartkilder som NVE har sjekket ligger vannet på ca. 321 moh. Dette er en forskjell på 6 høydemeter, noe som vil gi utslag i produksjonen til kraftverket. Ved en eventuell konsesjon må reell vannstand måles opp nøyaktig.

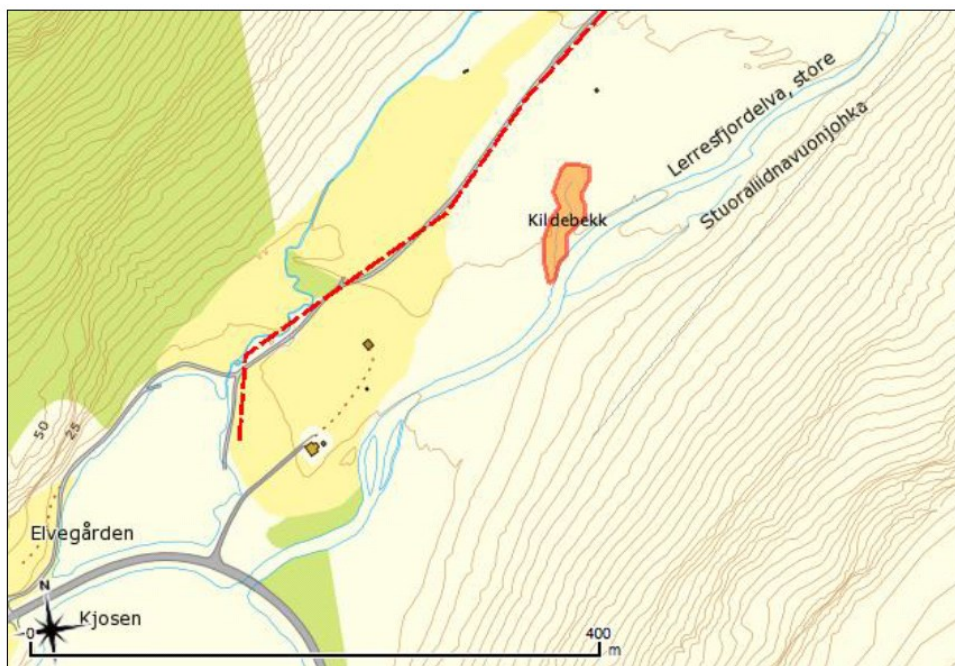
Naturmangfold

Ecofact v/Geir Arnesen og Morten Asbjørnsen har utarbeidet den biologiske utredningen som følger søknaden.

Naturtyper og flora

Det er registrert én viktig naturtype i henhold til DN's håndbok nr. 13 i influensområdet. Dette er en kilde som ligger om lag 300 m innover Lerresfjorddalen. Kilder og kildebekker under skoggrensen er også en rødlistet vegetasjonstype med kategori sterkt truet (EN). Kilden har ikke blitt undersøkt grundig da det under registreringen ikke var planlagt noen fysiske inngrep innover i Store Lerresfjorddalen. Lokaliteten har fått B-verdi. For alternativ 2 vil det være nødvendig med vei inn til kraftstasjonen. Ecofact vurderer at dette inngrepet teoretisk sett kan berøre dreneringsmønsteret og grunnvannet i dalen i området der kilden ligger. De er for øvrig veldig usikre på hvorvidt kilden vil bli berørt. Ecofact vurderer at om kilden blir påvirket av utbyggingen vil det negative omfanget bli mellom middels og stort. Om kilden ikke påvirkes vurderes tiltaket å ha middels negativt omfang for biologisk mangfold (alternativ 2). Hovedalternativet vil ikke medføre fysiske inngrep innover Store Lerresfjorddalen.

Det skal ikke gjøres direkte fysiske inngrep i kildebekken. Bygging av anleggsvei innover dalen vil muligens kunne drenere enkelte områder, men slik vi vurderer det får kilden sannsynligvis mesteparten av vannføringen fra elva. Restfeltet bidrar også med en betydelig andel vann, og NVE vurderer derfor at så lenge tiltaket ikke fører til direkte fysiske inngrep i kilden vil en utbygging være akseptabel for temaet naturtyper.

Figur 1- Avgrensning av verdifull naturtypen kilde. Figuren er hentet fra miljørapporten s. 23.

Det ble ikke funnet rødlistede arter av karplanter, moser eller lav under Ecofacts registrering. Det vurderes imidlertid at det er et visst potensiale for rødlistearter knyttet til stein. Dette begrunnes med at det er flere arter av moser og lav som er knyttet til mafiske og ultramafiske bergarter, noe det finnes veldig store arealer av innenfor influensområdet.

Fylkesmannen anser verdien av vegetasjonen i Lerresfjorddalen og bekkekløften opp til Stjernevatn som større enn i området som er aktuelt for alternativ 1, og mener med bakgrunn i dette at alternativ 1 er det beste alternativet. Vi støtter oss til denne vurderingen for temaet naturtyper og flora.

Fugl og pattedyr

Det er påvist jaktfalk (NT) i området. Fossekall ble ikke observert, men opptrer med stor sannsynlighet i vassdraget. Hubro (EN) er påvist i regionen. Det er også registrert gaupe (VU) og jerv (EN). Det er sannsynlig forekomst av oter (VU) i nedre deler av Lerresfjordelva. Ifølge Ecofact er det dårlige forhold for hekking av ender og lom ved Stjernevatn pga. at det er lite høyt gress nær vannet eller helofyttsummer.

Kraftlinja som vil krysse Lerresfjordbotn vurderes å utgjøre en reell kollisjonsfare for fugl da den krysser naturlig fluktmønster som går i dalens/fjordens lengderetning. Ecofact knytter middels negativ konsekvens til linja.

Fylkesmannen opplyser om at i tillegg til jaktfalk og hubro, må det antas at både kongeørn og havørn regelmessig benytter området. Fylkesmannen og Bente Sjursen mener at av hensyn til fugl må en unngå å etablere høyspentlinje over fjorden. Bente Sjursen mener at en høyspentlinje som vil følge veien også vil ha negative konsekvenser for fugl.

Bente Sjursen påpeker videre at pga. det rike fiske- og fuglelivet i Store Lerresfjord er det et relativt stort antall otere, ørn, sel og niser. Hun opplyser videre om at oteren yngler i Store Lerresfjord og bruker Store Lerresfjordelva. Bente Sjursen bekymrer seg over eventuelle konsekvenser tiltaket vil ha på gruntvannsområdet i Store Lerresfjordbotn. Estuarier er produktive områder og levested for en rekke spesialiserte arter og ofte viktige hekkeområder/furasjeringsområder for fugl. Redusert tilførsel av ferskvann vil kunne påvirke næringstilførselen til estuariet og dermed kunne ha noe påvirkning. NVE vurderer at restfeltet mellom inntaket i Stjernevatn og fjorden også etter en utbygging vil kunne tilføre en del næringsstoffer og således kunne være med på å avbøte eventuelle negative konsekvenser i området, samtidig som regulerings høyden er begrenset, slik at åremønstret for tilførsel av vann i fjorden i begrenset grad blir endret.

Det er særlig fossekall og oter, som er vassdragstilknyttet, som kan forventes å bli påvirket av en utbygging av Stjernevatn kraftverk. Rovfuglene og rovdirene har ikke registrerte yngleområder i influensområdet til kraftverket, og vil etter NVEs syn heller ikke bli vesentlig berørt av en utbygging. NVE mener dermed at konsekvensene for disse artene vil være svært begrenset. NVE vurderer videre at en tilknytningkabel i stedet for luftspenn vil være mindre konfliktfylt med hensyn til fugl.

Store Lerresfjordelva danner leveområder for ørret og en rekke bunndyr. Kjente konsekvenser av redusert vannføring er oppsummert i *Vannkraft og miljø – Resultater fra FoU-programmet miljøbasert vannføring*. Redusert vannføring i elvene vil føre til mindre produksjon av bunndyr. Dette vil føre til redusert mattilgang for blant annet fossekall, noe som kan føre til lavere bestandstetthet av denne arten. Store Lerresfjordelva har en middelvannføring på om lag 685 l/s ved elvesamløpet til Stjerneelva. NVE mener at dette, samt en tilstrekkelig minstevannføring vil ivareta bunndyrfaunaen og dermed også fossekallen i tilstrekkelig grad.

Fisk

Under Ecofacts befaring av området ble det ikke registrert habitater som skulle tilsi at det finnes sjeldne arter av virvelløse dyr i Stjernevatn, Stjerneelva eller Store Lerresjordelva.

På grunn av topografiske forhold mener Fylkesmannen at Stjerneelva ikke har noen spesiell verdi for fisk. Redusert vannføring vil gå utover produksjonen av bunndyr, men Fylkesmannen anser at foreslått minstevannføring vil være tilstrekkelig til å ivareta hensynet til bunndyrene. De anser at de negative effektene for Stjerneelva er små i forhold til de andre effektene av utbyggingen.

NVE er enig i at Stjerneelva mellom Stjernevatn og samløpet med Store Lerresjordelva ikke har noen verdi for anadrom fisk. Vi mener en utbygging av Stjernevatn kraftverk ikke vil påvirke viktige fiskebestander i Stjerneelva, og at en tilstrekkelig fastsatt minstevannføring vil opprettholde levevilkårene for vannlevende bunndyr i tilstrekkelig grad.

Stjerneelva er et sidevassdrag til Store Lerresjordelva. Store Lerresjordelva har en anadrom strekning på om lag 2 km. Elvene har samløp rett nedstrøms vandringshinderet i Store Lerresjordelva. På grunn av at Stjerneelva ikke har noen verdi for anadrom fisk er det Store Lerresjordelva som er prøvofisket av Ecofact. Følgende siteres fra Ecofacts rapport angående fisk:

(...)

«En Samla Plan rapport for Skillefjordelva og Lerresfjordelva (Miljøverndepartementet 1989) oppsummerer at Lerresfjordelva har en liten stamme av sjø-ørret med lav produksjon. I 1981 som var det siste året det ble innrapportert fisk fra elva ble det fanget kun 10 kg sjø-ørret. Det nevnes også at det fra tid til annen har blitt fanget laks. Elva munner ut i Lerresfjorden som er en del av Vargsundet som går mellom Altafjorden og Kvalsundet. Det er nasjonale laksefjorder relativt nært (Altafjorden og Repparfjorden, og det er en rekke mindre vassdrag i området som fører anadrom fisk.

Bare en liten andel av disse står i lakseregisteret, og informasjon om de enkelte vassdrag er i varierende grad tilgjengelig. Vår vurdering ut fra generell kunnskap om regionen er imidlertid at Lerresfjordelva har middels verdi som sjøørret elv. Dette begrunnes med normale tettheter av ungfisk og generelt gode forhold for anadromi. Vandringshinderet er en foss i en kløft innerst i dalen på kote 100, se figur 2 og 11.

Det ble prøvofisket i Lerresfjordelva den 28.9.2011 ved to stasjoner (Se fig 2) ved middels vannføring. Fisket viste at elva har gode gyte- og oppvekstområder for ørret (tabell 5). Potensialet for anadromi vurderes som godt ut i fra boniteringen. Under elfisket ble det bare fanget ørret.

Resultatene fra el fisket viser at det er normal tetthet (øvre deler av intervallet) av ørret >1+ med et gjennomsnitt på 18,5 ungfisk per 100m².

Den nederste stasjonen, stasjon 1 (Fig. 16 og 17) er det normal tetthet av ørret > 1+ med 20 individer per 100 m², noe som er helt i den øvre delen av skalaen til normal tetthet (10-20). Her var det gode gyteområder, og det så ut til å være meget godt egnet for oppvekst av ørret.

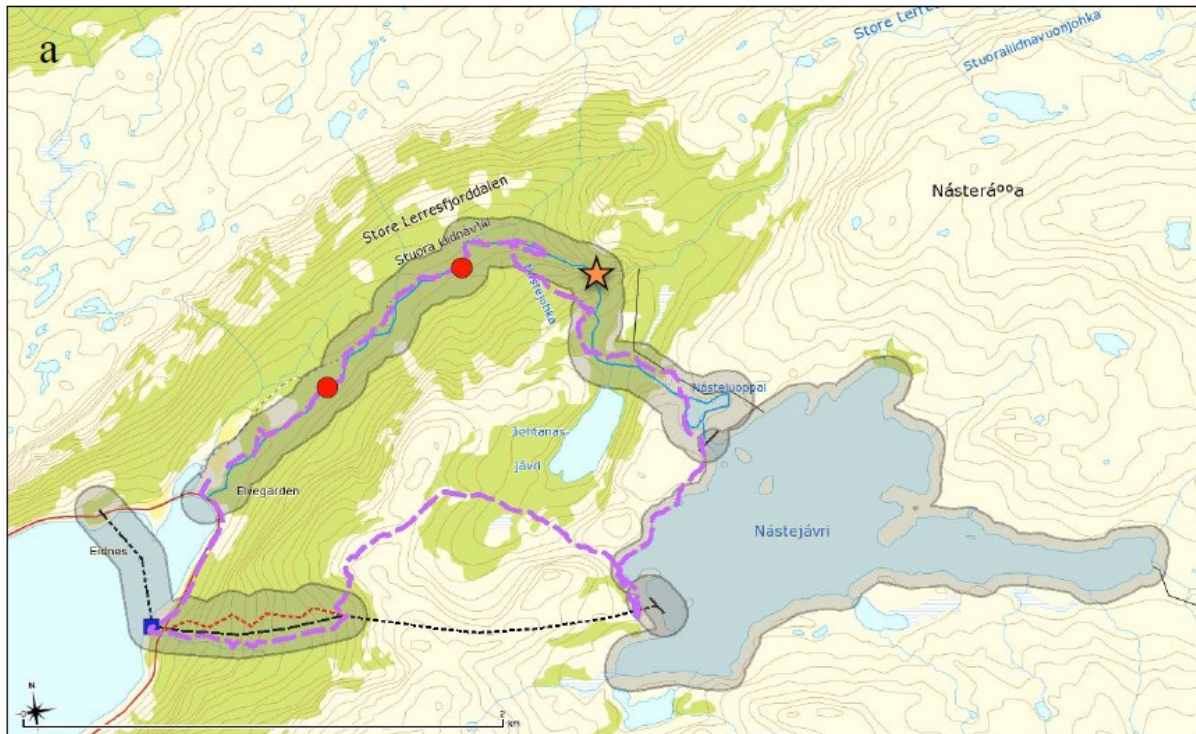
Stasjon 2 (fig. 18 og 19) hadde en tetthet på 17 ørret av > 1+ per 100 m², noe som tilsvarer normal tetthet. Det var ingen klare vandringshinder mellom stasjon 1 og stasjon 2. Det ble likevel ikke påvist oppgatte sjø-ørreter ved noen av stasjonene.

Det finnes flere gode gyteplasser for ørret på den øverste stasjonen, og som oppvekstområde ser det ut i fra boniteringen å være meget godt egnet.»

(...)

«... Det finnes flere gode gyte- og oppvekstområder fra de nedre delene av elva og opp til i hvert fall kote 60. Potensialet for anadromi anses å være godt. Det virker likevel klart at Lerresfjordelva ikke er en viktig elv for sjørret. Hadde dette vært tilfelle ville en forventet et innslag av nylig oppgått stor og blank sjørret i fangsten fra el-fisket. Verdien for fisk i elva vurderes derfor til noe under middels.»

(...)

Figur 2 - Kart over influensområdet. Røde prikker indikerer lokaliteter som er el-fisket og vandringshinder er indikert med orange stjerner. Kart er hentet fra Ecofact rapport s. 5.

Ecofact mener at det selv etter en utbygging av Stjernevatn kraftverk vil gå nok vann i Store Lerresfjordelva til å opprettholde det meste av livet som er i elva per i dag.

Fylkesmannen er ikke kjent med noen vesentlige fiskeinteresser i elva. Ut ifra bildematerialet vedlagt søknaden mener Fylkesmannen at vassdraget er lite og med en begrenset vannføring. Et bortfall av en tredjedel av vannet vil kunne gjøre fiskevandring noe vanskeligere, særlig i tørre perioder. Fylkesmannen påpeker at små vassdrag med sårbare bestander særlig vil være utsatt for ytre påvirkninger. På grunn av at alternativ 2 vil sikre vannføring i elva, mener Fylkesmannen at det er det klart beste. Ved hovedalternativet vil det være særlig viktig å sikre tilstrekkelig med vannføring i perioden da fisken vandrer (juni-august) og det må også være nok vann til å sikre oppvekstområdene for fisken.

Norge har et spesielt internasjonalt ansvar for å opprettholde levedyktige bestander av anadrom laksefisk. Noen av de største utfordringene for anadrome arter er redusert vannføring i regulerte vassdrag og raske dropp i vannmengde der fisk, yngel og egg lever. Tilstrekkelig vanndekket areal og langsomme vannstandsendringer er blant de viktigste suksessfaktorene for at anadrom fisk skal kunne gjennomføre en vellykket livssyklus.

Vassdrag med anadrom fisk uten vesentlige fiskeinteresser er satt til middels verdi i Olje- og energidepartementets retningslinjer for små vannkraftverk. Retningslinjene sier videre at det vil være viktig å legge vekt på tilpasninger/avbøtende tiltak i områder som har bestander av sjøvandrende fisk.

Dersom kraftverket blir etablert som omsøkt etter hovedalternativet, vil ca. 2 km med anadrom strekning i Store Lerresfjordelva bli fraført vann. Ved en utbygging etter alternativ 2 vil om lag 1,1 km med anadrom strekning i Store Lerresfjordelva bli fraført vann. NVE vil presisere at stasjonær ørret og sjøørret er samme art, og at all ungfisk nedenfor vandringshinderet er potensielle sjøvandrende individer. Det er normal tetthet av ungfisk i Store Lerresfjordelva, og elva er slik vi ser det et klassisk sjøørretvassdrag. Restvannføringen nede ved sjøen er beregnet til 720 l/s. Det meste av vannet kommer fra Store Lerresfjordelva som bidrar med om lag 685 l/s som et middel ved elvesamløpet med Stjerneelva. En utbygging etter alternativ 2 vil, slik vi ser det, være til minst skade for ørreten i elva. NVE legger allikevel til grunn at en utbygging etter hovedalternativet vil være akseptabel i og med at Store Lerresfjordelva etter vårt syn bidrar med tilstrekkelig vannføring til å kunne opprettholde oppvandringsmulighetene, gyteområdene og oppvekstområdene til anadrom ørret. I tillegg vil minstevannføringen sluppet fra Stjernevatn bidra til vannføringen på den anadrome strekningen.

I Stjernevatn er det en bestand av stor ørret, og ifølge lokalkjente er det et godt ørretfiske. På grunn av dette gir Ecofact middels verdi til Stjernevatn. Følgende er hentet fra s. 30 i Ecofacts rapport angående virkninger av reguleringen:

(...)

«Reguleringen av Stjernevatn én meter opp og ned vil påvirke bunndyrproduksjonen. I sonen som kan bli tørrlagt blir forholdene ustabile og produksjonen vil trolig gå ned totalt sett. Dette vil i sin tur påvirke næringsgrunnlaget for ørreten i vannet. Det er også mulig at gyteplasser blir forstyrret. Trolig vil bestanden av ørret gå noe ned på sikt, men erfaringer fra andre vann viser at en slik regulering oftest ikke er et hinder for en relativt god ørretstamme. Det er nødvendig å kartlegge bunnforholdene og gyteplasser for å gå mer i detalj på dette.»

(...)

Angående Stjernevatn mener Fylkesmannen at det er vanskelig å si hvor store de negative konsekvensene blir, men erfaringer fra andre magasiner viser at man kan ha en brukbar fiskebestand også etter en utbygging.

Det har ikke blitt utført dybdemålinger i Stjernevatn, men ut ifra bildemateriale i søknaden, www.norgebilder.no og befaring av området, kan en se at Stjernevatn har store grunne områder. Status på innløpsbekkene og utløpet av vannet er viktig for å vurdere mulige skadevirkninger av en regulering i forhold til bl.a. endrete gyteforhold og adkomst til disse for fisken i vannet. Under NVEs befaring av området registrerte vi at utløpet fra Stjernevatn har få gode gyteområder og er lite egnet for gyting topografisk sett. Det kan virke som det kun er én innløpsbekk som har potensiale for gyting. Denne er ikke undersøkt. En senkning av vannet med en meter vil føre til at noe areal langs vannkanten blir tørrlagt og utvasket, noe som i igjen kan påvirke bunndyrfaunaen og resultere i redusert mattilgang for fisken. En heving av vannspeilet vil legge nye arealer med vegetasjon under vann. Dette vil i begynnelsen føre til økt mattilgang for bunndyrfaunaen og dermed også økt mattilgang for fisken, men på sikt vil totalproduksjonen av bunndyr gå noe ned.

Dersom det gis konsesjon til en regulering av Stjernevatn må disse forholdene vurderes opp mot nytteverdien en regulering medfører. NVE mener at en tidsbegrenset senkning av Stjernevatn vil kunne redusere de negative konsekvensene for fisk og samtidig sikre en stabil og sikker drift av kraftverket.

Dersom vi skulle gi konsesjon til et prosjekt uten regulering vil ikke forholdene for fisk i vannet endre seg nevneverdig fra dagens tilstand.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Stjerneelva kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 11.06.2015. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Stjerneelva kraftverk finnes det en kilde med B-verdi som også er en rødlistet vegetasjonstype (EN), gaupe (VU), jaktfalk (NT), jerv (VU) og sannsynligvis oter (VU). En eventuell utbygging av Stjerneelva og Store Lerresfjordelva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen fra Stjerneelva kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. De nærmeste utbygde kraftverkene er Nedre og Øvre Porsa kraftverk som ligger omlag 10 km nord for Stjernevatn. Vi kan ikke se tiltaket vil føre til en økt samlet belastning for naturtyper, arter eller økosystemet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Planområdet blir i dag brukt til fiske, jakt, bærplukking og generell rekreasjonsbruk. Det går en sti opp gjennom Store Lerresfjorddalen og opp til Stjernevatn.

Alta kommune anbefaler en utbygging etter hovedalternativet, men uten regulering av Stjernevatn. Kommunen vurderer at de største negative konsekvensene er knyttet til det samlede omfang av naturinngrep. Hovedalternativet vurderes å gi noe mindre skade på naturmiljøet og andre interesser enn alternativ 2. For at den visuelle effekten skal bli så liten som mulig, mener kommunen at det må etableres stedegen naturlig vegetasjon i rørgatraseen. Kommunen ønsker ikke at anleggsveien gjøres tilgjengelig for motorisert ferdsel og anmoder om at veien gjøres utilgjengelig med fysisk hinder. I saksframlegget til Alta kommune opplyser de om at Stjernevatn har en god bestand av ørret og røye, og det er et attraktivt og relativt mye brukt fiskevann både sommer og vinter. Vinterstid benyttes adkomst fra Elvebukta, og en regulering med nedtapping til LRV i april/mai vil kunne berøre scooterløypa på

vannet og muligheten for trygg ferdsel. Kommunen mener at en utbygging av Stjernevatn kraftverk vil redusere området verdi for fiske og rekreasjon.

Fylkesmannen uttaler at omfanget ved alternativ 2 synes å være større enn for hovedalternativet, men at landskapseffektene for alternativ 1 muligens vil være større på grunn av at rørgaten og luftspennet over fjorden vil være synlig i et større landskapsrom. Effektene kan reduseres ved avbøtende tiltak, og de mest aktuelle er å unngå luftspenn over fjorden, valg av rørgatetrasé og revegetering.

Bente Sjursen påpeker at kraftlinja over fjorden vil gå 100-200 m fra hennes og naboens bolig. Linja vil være skjemmende for utsikten og vil også forringe eiendommens verdi. Hun opplyser videre at området rundt Stjernevatn benyttes aktivt til friluftsliv, jakt og fiske av fastboende, hyttefolk og andre tilreisende og at en utbygging vil forringe bruken av området betraktelig. Bente Sjursen mener at en mulig positiv virkning vedrørende alternativ 2 vil være at det letter tilgangen til området.

Finnmark Kraft kommenterer at de i konsesjonssøknaden har gått inn for hovedalternativet da de mener at konsekvensene for enkelte berørte interesser vil være mindre. De mener videre at den foreslåtte reguleringen er beskjeden og at den ikke avviker mye fra den naturlige variasjonen i vannet. I en tidligere fase ble det vurdert en større regulering, men denne ble skrinlagt på grunn av at området brukes til jakt, fiske og friluftsliv. På grunn av økonomi og en best mulig utnyttelse av vannressursene mener Finnmark Kraft at det bør tillates en regulering på +/- 1 m. Finnmark Kraft er innstilt på at rørgatetraseen skal revegeteres. Angående luftlinja over fjorden mener Finnmark Kraft at konsekvensene er av en slik art at de kan aksepteres selv om etableringen vil være synlig for de som bruker området og den potensielt kan utgjøre en kollisjonsfare for fugler.

Begge alternativene er omsøkt med 2 m regulering av Stjernevatn. Vannet skal senkes 1 m og heves med 1 m fra normalvannstand. Under NVEs befaring av området så vi at deler av strandlinja rundt vannet er grunt, inkludert utløpet av vannet. En reguleringshøyde som omsøkt vil skape en reguleringszone rundt vannet og tørrelegge noe areal. Med 1 m senkning av Stjernevatn vil det bli nødvendig å grave en kanal i utløpet for å sluppet minstevannføring i elva. NVE vurderer at reguleringen vil bli et inngrep som vil bli synlig i landskapet og vil etter vår vurdering ha negative konsekvenser for landskapet. Vi vurderer at en heving av vannet vil ha mindre negative konsekvenser for landskapsbildet enn en senkning. I tillegg vil en regulering også ha andre ulemper, jf. avsnittet foran om fisk. Dersom det skal gis konsesjon til reguleringen mener NVE det må vurderes å begrense senkningen av Stjernevatn i sommermånedene. Dette vil etter vårt syn i tilstrekkelig grad avbøte på de negative konsekvensene for landskapet.

Angående hva slags landskapsinngrep de to ulike alternativene fører med seg er NVE av den klare oppfatning at hovedalternativet vil gi de klart minste terrenginngrepene. Rørgatetraseen og anleggsveien til alternativ 2 er planlagt i svært bratt og teknisk krevende terreng. Ved befaringen av området ble det klart at store deler av både anleggsvei og rørgatetrasé vil måtte sprenges ut. Veien er planlagt å slynge seg oppover i terrenget. NVE vurderer at alternativ 2 vil medføre inngrep i form av skjæringer og fyllinger som vil medføre vesentlige tekniske inngrep, og vi mener at landskapet umulig kan la seg tilbakeføre på en landskapsmessig akseptabel måte.

Etter planene i hovedalternativet skal de første om lag 1200 meterne av vannveien gå i borehull og vil slik vi ser være uproblematisk landskapsmessig sett. De siste 800 meterne ned til sjøen skal graves/sprenges ned. Denne delen er bratt og det vil være nødvendig å legge anleggsveien i serpentinsvinger. Det er godt innsyn til rørgatetraseen fra Fv. 19, men lia trebevokst og vil således kunne skjerme anleggsveien til en viss grad.

Siden området oppe ved Stjernevatn er en del brukt til friluftaktiviteter, vil det ved en eventuell konsesjon være viktig å legge vekt på at de tekniske inngrepene her oppe skal gjøres så lite synlig i landskapet som mulig. Det vil også legges vekt på at det ikke skal etableres noen form for vei opp hit.

Etter NVEs syn vil ikke nettilknytningen av Stjernevatn kraftverk medføre vesentlige negative konsekvenser for landskapet, da den vil bli etablert i et område som i dag er preget av bebyggelse og veier.

Reindrif

I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk blir tap, oppstyking og redusert bruk av beiteland på grunn av arealinngrep og annen menneskelig aktivitet trukket frem som en av de største utfordringene for reindriftsnæringen i dag. Den samlede effekten av en rekke mindre inngrep og forstyrrende aktiviteter innenfor reinbeiteområder er ofte langt større enn effekten av de enkelte inngrep (OED, 2007).

Tiltaksområdet ligger innenfor grensene til Reinbeitedistrikt 23B – Girenjárga. Området grenser også til bruksområdene til Reinbeitedistrikt 22 – Fiettar. Grensen mellom reinbeitedistriktene følger delvis Stjerneelva og nordøstsiden av Stjernevatn. Stjernevatn og elva utgjør i dag et naturlig stengsel mellom distriktene, med unntak av enkelte steder hvor det er satt opp et skillegjerde. Rbd. 23 benytter de aktuelle områdene som vår-, sommer og høstbeite. En ev. utbygging av Stjernevatn kraftverk vil i hovedsak berøre rbd. 23B dersom hovedalternativet velges. En utbygging etter alternativ 2 vil medføre at både rbd. 22 og 23B blir direkte berørt.

Reinbeitedistrikt 23 er inndelt i 4 grupperinger, hvorav det er gruppe 23B som benytter beitet ved Stjernevatn. Sommerområdet har et fastsatt øvre reintall på 2600 rein. Reinbeitedistrikt 22 har ifølge Reindrifforvaltningen (2010) 15 siidaandeler. Det fastsatte reintallet er på 4900 dyr.

Fylkesmannen i Finnmark kommenterer at grensen mellom de to reinbeitedistriktene krysser Stjernevann, og at planområdet benyttes som vår-, sommer- og høstbeite. Fylkesmannen kommenterer også at sprekker i isen i Stjernevann som følge av reguleringen kan føre til tap av rein. Fylkesmannen mener hovedalternativet vil medføre vesentlig mindre skade for reindriften enn alternativ 2. De mener de negative konsekvensene ved alternativ 2 er så store at de har fremmet innsigelse mot dette alternativet.

Sametinget mener at opplysningen om konsekvensene for reindriften er sparsommelig i søknaden, men etter hva de kan bringe på det rene vil tiltaket ha vesentlige negative virkninger for reindriften. Sametinget har derfor fremmet innsigelse til Stjernevatn kraftverk.

Reinbeitedistrikt 22 og 23B går sterkt imot en utbygging av Stjernevatn kraftverk. Hovedinnvendingene er de samlede utbygginger og arealbeslag som har skjedd i området over tid. Unnvikelseeffekter, tap av Stjernevatnets og elvas gjerdeeffekt og tap av beiteland midlertidig og permanent anføres også. Økning av annen trafikk inn i området for rekreasjonsbruk vektlegges også i uttalelsene.

FeFo kommenterer at en utbygging etter alt. 1 kun vil berøre reinbeitedistrikt 23B, mens dersom alt.2 velges vil begge distriktene bli berørt. Ut fra en helhetsvurdering mener FeFo at alt. 1 er å foretrekke med hensyn til reindriften, da kraftverket vil bli liggende nede ved eksisterende bebyggelse. FeFo mener

videre at en nedtapping av Stjernevatn vil medføre at vannet ikke lengre vil fungere som et skille mellom distriktene. Utover dette mener FeFo at en utbygging ikke vil berøre vitale deler av reinbeitedistriktet og at utbygging ikke vil gi langvarige negative konsekvenser.

Finmark Kraft AS kommenterer i sitt svar til høringsuttalelsene at de mener inngrepene i forbindelse med utbyggingen vil være beskjedne, at rørgatetraseen vil revegeteres og at kraftverket (alt. 1) er planlagt i nærheten av eksisterende infrastruktur.

NVEs vurdering av alternativ 1:

NVE er av den oppfatning at det hovedsakelig er i anleggsfasen en eventuell utbygging vil kunne medføre negative virkninger for reindriften i området. Anleggsarbeidet vil medføre en periode med økt menneskelig aktivitet og støy. Dette kan medføre at rein unnviker influensområdet i denne perioden slik at de aktuelle reindriftsområdene begrenses noe. I denne fasen vil det være forstyrrende aktivitet i området langs rørgatetraseen fra kraftstasjonen på kote 4 og opp til borrehullet på kote 300. Dette innebærer legging av rørgate samt transport av masser, hugging av skog og etablering av anleggsvei. NVE mener dette området er av mindre verdi for reindriften. NVE mener også at arbeidene i nedre del av prosjektområdet kun vil påvirke arealer som i større grad er påvirket av menneskelig aktivitet. Vi mener videre at hvis det fokuseres særskilt på reindriften ved planlegging og gjennomføring av en eventuell anleggsperiode vil påvirkningen være begrenset og akseptabel.

Området ved Stjernevatn fremstår som mer uberørt enn de nedre delene av tiltaket, men NVE vurderer allikevel at de fysiske inngrepene som planlegges i dette området er små. Inntaket er planlagt veiløst og med direkte overgang til borrehullet i fjell. Dette vil derfor ikke påvirke reindriften negativt. Det er imidlertid viktig at inngrepene i forbindelse med etableringen av dammen i utløpet av Stjernevatn og ev. kanalisering for å legge til rette for slipp av minstevannføring gjøres så skånsomt og minimale som mulig. Arbeidet ved Stjernevatn bør også etter NVEs mening foregå i perioder hvor påvirkningen for reindriften blir minst mulig. Det er i dag ulike friluftslivsaktiviteter like ved det planlagte inntaket, og eventuelt vedlikehold av inntaket vil ikke medføre ekstra menneskelig aktivitet av betydning.

NVEs vurdering av alternativ 2:

Alternativ 2 innebærer en annen plassering av kraftstasjonen (ved Store Lerresfjordelva) samt en nedgravd rørgate på hele strekningen mellom inntaket og kraftstasjonen. Ved dette alternativet er det også planlagt en ca. 1 km lang adkomstvei frem til kraftstasjonen.

Fylkesmannen anser konsekvensene for reindriften som så store for alternativ 2 at de har fremmet innsigelse mot dette alternativet. FeFo kommenterer også i sin høringsuttalelse at de anser alt. 2 som et dårligere alternativ enn alt. 1 med hensyn til reindriften.

NVE er enig med både Fylkesmannen og FeFo at en utbygging etter alt. 2 er mer konfliktfylt mht. reindriften. En utbygging etter dette alternativet vil i større grad medføre tap av beitearealer og større forstyrrelser i anleggs- og driftsfasen. Alt. 2 er planlagt med en 1 km lang adkomstvei frem til kraftstasjonen. Denne vil sammen med kraftstasjonen i stor grad medføre direkte beitetap i et område som fremstår uberørt.

Rørgatetraseen og anleggsveien til alternativ 2 er planlagt i svært bratt og teknisk krevende terreng. Dette medfører at store deler av traseen må sprenges ut. Dette vil medføre mye større forstyrrelser for reinen enn hva tilfellet er ved alt. 1. Videre mener NVE at inngrepene som er planlagt vil medføre at terrenget ikke vil la seg tilbakeføre på en akseptabel måte. Dette betyr at også i driftsfasen vil de negative konsekvensene for reindriften være store dersom alt. 2 velges.

NVE legger derfor til grunn at en utbygging etter alt. 2 vil være vesentlig mer konfliktfylt for reindriftsinteresser enn en utbygging etter alt. 1.

NVEs vurdering av konsekvenser som er like for alternativ 1 og 2:

Når det kommer til spørsmålet om en regulering av Stjernevatn, mener NVE at en heving av vannstanden med en meter ikke vil komme i direkte konflikt med reindriftsinteressene, da det ikke vil medføre et større arealbeslag av viktige beiteområder. Ved en senkning av vannstanden vil gjerdeeffekten ved Stjernevatn bli mindre enn i dag. Nedtappingen av Stjernevatn vil kunne medføre at det må bygges nytt gjerde langs vannet, da nedtappingen kan medføre at vannet ikke lenger fungerer som beiteskille mellom reinbeitedistriktene 22 og 23. Dette er et forhold som kan avklares gjennomprivatrettslige avtaler eller som en del av et ev. skjønn.

Det er uttrykt bekymring for at reguleringen kan føre til at reinen faller i sprekker i reguleringssonen. NVE mener at dette er en fare som ikke kan avvises, men vi vurderer ut ifra drøfting i avsnittet «isforhold» informasjonen nedenfor at den reelle faren vil være liten. Forholdet for is er derfor ikke tillagt vesentlig vekt.

Stjerneelva og Store Lerresfjordelva fungerer i dag som en ferdselshindring for reinen enkelte steder på utbygningsstrekningen. Dette hindrer sammenblanding mellom rein fra reinbeitedistrikt 22 og 23B. Det er særlig på sensommeren og høsten at denne gjerdeeffekten er viktig. Reinbeitedistriktene frykter at en redusert vannføring i elva vil medføre at denne effekten blir svekket. Det eksisterer et sperregjerde som går fra Stjernevatn til Store Lerresfjordelva. NVE mener dette gjerdet vil hindre en sammenblanding av flokkene selv med en redusert vannføring i Stjerneelva. På strekningen nedenfor samløpet mellom Stjerneelva og Store Lerresfjordelva er det ikke satt opp sperregjerde. Restvannføringen nede ved sjøen er beregnet til 720 l/s. Det meste av vannet kommer fra Store Lerresfjordelva som bidrar med om lag 685 l/s som et middel ved elvesamløpet med Stjerneelva. NVE mener denne restvannføring sammen med en tilstrekkelig minstevannføring sluppet fra inntaket ved Stjernevatn vil være tilstrekkelig for å opprettholde vassdragets gjerdeeffekt nedenfor samløpet etter en ev. utbygging av Stjernevatn kraftverk.

Konklusjoner:

NVE mener at det bør vises forsiktighet ved å gi konsesjoner til kraftverk som berører viktige reindriftsinteresser. Vi er likevel av den oppfatning at konsekvensene av en eventuell utbygging av Stjernevatn kraftverk etter alternativ 1 vil være akseptable for reindriftsinteressene i området, gitt avbøtende tiltak i anleggs- og driftsperioden. NVE forutsetter at det settes krav om at anleggsarbeidet skal planlegges i samråd med reinbeitedistriktet og at tidspunktet for anleggsarbeid må tilpasses reinens bruk av området. Vi mener videre at alle midlertidige veier avstenges med bom for å forhindre motorisert ferdsel. NVE mener videre at en utbygging etter alternativ 2 vil medføre store negative konsekvenser som ikke i tilstrekkelig grad kan reduseres gjennom avbøtende tiltak.

Når det gjelder spørsmålet om samlet belastning på reinbeitedistriktet mener NVE, med bakgrunn i vurderingene som er gjort ovenfor, angående konsekvenser for reindriften, at en eventuell konsesjon til Stjernevatn kraftverk (etter alt. 1) ikke vil medføre en økning i den samlede belastningen på reinbeitedistriktene i særlig grad. Tiltaket vil ikke berøre særverdiområder eller medføre et vesentlig arealbeslag. NVE mener også at gjerdeeffekten til Store Lerresfjordelva vil opprettholdes i tilfredsstillende grad.

Kulturminner

Sametinget befarte tiltaksområdet i 2011. Det var fra før av ikke registrert noen kulturminnelokaliteter i tilknytning til de berørte områdene. Under befaringen ble det registrert 14 nye kulturminnelokaliteter med til sammen 19 enkeltminner.

ID-nr	Kulturminne	Kommune	Vernestatus
<u>148302</u>	Fangstlokalitet, mulig skyteskjul	Alta	Uavklart
<u>148303</u>	Árran/teltboplass	Alta	Automatisk fredet
<u>148304</u>	Árran/teltboplass	Alta	Uavklart
<u>148305</u>	Steinkonstruksjon	Alta	Uavklart
<u>148306</u>	Fangstlokalitet, kjøttgjemme/fiskgjemme	Alta	Automatisk fredet
<u>148307</u>	Árran/teltboplass	Alta	Automatisk fredet
<u>148308</u>	Árran/teltboplass	Alta	Automatisk fredet
<u>148309</u>	Árran/teltboplass	Alta	Automatisk fredet
<u>148310</u>	2 árran/teltboplasser og 1 steinring	Alta	Automatisk fredet
<u>148316</u>	1 gammetuft og 2 hustuffer	Alta	Automatisk fredet
<u>148317</u>	2 hustuffer	Alta	Automatisk fredet
<u>148319</u>	Gammetuft	Alta	Automatisk fredet
<u>148735</u>	Hustuft	Alta	Automatisk fredet
<u>148736</u>	Mulig hustuft	Alta	Uavklart

Figur 3 - Oversikt over registrerte kulturminner i tiltaksområdet for Stjernevatn kraftverk. 12 av de 19 enkeltminnene er automatisk fredete, jf. kulturminneloven § 4 første og annet ledd.

Ifølge Sametinget vil kraftstasjonsplassering etter hovedalternativet kunne komme i konflikt med en automatisk fredet tuft (ID 148735), og en eventuell utbygging må tilpasses for å unngå dette. Plasseres kraftstasjonen så langt sør som mulig for den lille bekken på området, vil Sametinget muligens kunne akseptere plasseringen.

Sametinget påpeker at adkomstveien til kraftstasjonen etter alternativ 2 ikke må komme i konflikt med de automatisk fredete kulturminnene med ID 148316, 148317 og 148319. Lokaliteten med ID 148319 er allerede skadet, og i utgangspunktet bør denne gammetuften graves ut før en eventuell utbygging.

I området for dam og inntak (alternativ 2) registrerte Sametinget en halvsirkelformet steinkonstruksjon med ID 148305. Vernestatusen er uavklart og må undersøkes nærmere. Ved inntaksområdet for hovedalternativet ble det ikke registrert noen kulturminner.

Rundt Stjernevatn ble det registrert 7 kulturminnelokaliteter med til sammen 9 enkeltminner. Alle unntatt ett enkeltminne er automatisk fredete. En heving av vannstanden kan medføre at noen av disse lokalitetene blir liggende under vann og vil være i strid med kulturminneloven § 3. Sametinget vurderer at en heving av vannstanden vil være et stort inngrep hva gjelder samiske kulturminner og kulturminner, og vil primært ikke kunne anbefales eller tilrådes. Sametinget foreslår derfor en utbygging uten en heving av vannstanden. Sekundært kan det søkes om dispensasjon fra kulturminnelovens bestemmelser slik at man får tillatelse til å gjøre inngrep i automatisk fredete kulturminner.

Sametinget opplyser også at undersøkelsesplikten i henhold til § 9 i kulturminneloven er ikke oppfylt, og det må gjøres ytterligere undersøkelser før en eventuell utbygging. Finnmark Kraft tar forholdet til kulturminner til etterretning.

NVE legger til grunn at det er et visst potensiale for ytterligere samiske kulturminner i planområdet. Vi mener dette forholdet ikke er avgjørende for vår anbefaling, men at forholdet til § 9 i kulturminneloven må avklares før innsendelse av detaljplanen for prosjektet dersom det gis konsesjon.

Det er uvisst om én meter heving av vannstanden vil føre til negative konsekvenser for kulturminner. Om disse kulturminnelokalitetene blir berørt av en meter heving av Stjernevatn må avklares med kulturminnemyndighetene før en eventuell utbygging. Blir disse berørt må tiltakshaver søke om dispensasjon til å berøre automatisk fredede kulturminner.

NVE mener videre at virkninger angående kulturminner ellers kan ivaretas i tilstrekkelig grad med mindre terrengmessige justeringer av prosjektet. Ved en eventuell konsesjon anbefaler vi derfor at det settes krav om at forholdet til kulturminner skal omtales spesielt i detaljplanen, og at det her gjøres tilpasninger slik at kulturminnene ikke blir direkte berørt av tekniske inngrep.

Isforhold

På større magasiner vil isen ofte svekkes langsmed land ved nedtapping, da man får oppsprekking og økt smelting av isen langs land. Små reguleringsmagasiner i høyfjellet eller i kalde områder vil i liten grad påvirke risiko ved ferdsel, med unntak av tidlig og sent i is-sesongen. Er det bratte skråninger i magasinet vil det være større sjanse for sprekkdannelser. På magasiner som er mindre bratt, vil isen følge vannstanden opp og ned.

NVE legger til grunn at en mindre regulering av Stjernevatn ikke vil medføre vesentlige endringer i isforholdene på vannet. Det er kun omsøkt en mindre regulering, og magasinet vil bli liggende i høyfjellet i et relativt kaldt område. Det er også relativt slakt terreng med mot vannet, noe som tilser at effektene av reguleringen vil bli små.

Konsekvenser av kraftlinjer

Det er omsøkt 530 meter lang luftlinje til eksisterende 22 kV linjenett. Fylkesmannen og Bente Sjørusen har gått imot luftspenn over fjorden. Dette begrunnes med konsekvenser for biologisk mangfold og landskap.

Luftlinjen vil være et nytt element over fjorden og i lokalområdet, men dette området er i dag og preget av veger og luftledninger. Det må allikevel påregnes at en luftlinje vil medføre en viss risiko for fugl med tanke på kollisjon. NVE har ikke tillagt dette avgjørende vekt, og vi anser at konsekvensene av denne ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Etableringen av linjen vil følge eksisterende praksis for etablering av nye anlegg innenfor en områdekonsesjon.

Støyproblematikk

Bente Sjørusen har i sin høringsuttalelse trukket frem forholdet til støy fra kraftstasjonen. Store Lerresfjordbotn er kun noen få hundre meter bred med 400-500 meter høye fjell på hver side. Sjørusen frykter at denne topografien fører til at lydforurensning fra kraftstasjon etter hovedalternativet vil bli sjenerende for hennes bolig som ligger noen hundre meter i fra denne.

Finnmark Kraft kommenterer uttalelsen med at eventuell støy fra kraftstasjonen ikke vil representere et problem, og at avstanden til nærmeste bebyggelse er så stor at det etter deres syn ikke vil sjenerer folk som bor der. I søknaden oppgir Finnmark Kraft at turbinstøy kan være et problem for frittliggende kraftstasjoner og at det primært er peltonturbiner hvor utfordringene er størst. Videre oppgis det flere mulige avbøtende tiltak.

NVE mener at støy fra kraftstasjon er forhold som kan avbøtes tilstrekkelig ved at det tillegges vekt ved en eventuell detaljplanlegging. Forholdet til støy har ikke vært avgjørende for vår anbefaling.

Samfunnmessige fordeler

En eventuell utbygging av Stjernevatn kraftverk etter hovedalternativet vil gi 8,3 GWh med regulerbar kraft i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. I tillegg vil det være behov for tilsyn når kraftverket kommer i drift, og dette utføres gjerne av grunneiere eller andre lokale personer som får tilleggsinntekt. Kraftverket vil styrke næringsgrunnlaget i området og kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

En regulering av Stjernevatn vil også bidra til at kraftverket kan produsere energi i perioder med lavere tilsig.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 8,3 GWh/år ved alt. 1 og 7,4 GWh/år etter alt 2 i ny, fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert drøyt 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne anbefale å gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan anbefale at det settes krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Alta kommune anmoder NVE og Finnmark Kraft AS om å vurdere en utbygging etter hovedalternativet, men uten regulering av Stjernevatn. **Fylkesmannen i Finnmark** mener fordelene ved en utbygging etter alternativ 1 er større enn ulempene, og går derfor ikke imot dette alternativet. Fylkesmannen har derimot innsigelse til alternativ 2 som de mener vil gi større negative konsekvenser. **Finnmarkseiendommen (FeFo)** uttaler at de er villige til å inngå en grunneieravtale med Finnmark Kraft AS dersom konsesjon gis til prosjektet. FeFo mener at hovedalternativet er å foretrekke av hensyn til reindrift. **Sametinget** har fremmet innsigelse til planene om Stjernevatn kraftverk. Innsigelsen begrunnes i negative konsekvenser for berørte reinbeitedistrikter. **Naturvernforbundet** går imot en utbygging av kraftverket med bakgrunn i negative konsekvenser for naturmiljøet og reindrift. **Reinbeitedistrikt 22 og 23B** går imot en utbygging av Stjernevatn kraftverk. Hovedinnvendingen er de samlede utbygginger og arealbeslag som er skjedd i området over tid. **Bente Sjursen** uttaler at hun er imot alt. 1 på grunn av negative konsekvenser for biologisk mangfold og støyproblematikk.

I innstillingen har NVE lagt vekt på at en utbygging av Stjernevatn kraftverk etter alternativ 1 vil være et bidrag til en regulerbar fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. NVE mener konfliktene ved en utbygging av Stjernevatn kraftverk i hovedsak knytter seg opp mot naturmangfold, landskap og reindrift. Dette er vektlagt i vår anbefaling. NVE legger til grunn at det ved en konsesjon vil være aktuelt med vilkår som avbøter de negative konsekvensene for disse temaene.

NVE mener at Stjernevatn kraftverk ligger i et område med visse landskapskvaliteter og at det dermed er viktig å begrense de visuelle virkningene av en eventuell utbygging i vassdraget. NVE mener det er viktig for landskapet at vannstanden i Stjernevatn ikke senkes under normalvannstand i perioden 1.5 til 30.9, mens en heving av vannstanden i likhet med hva som er omsøkt synes å være akseptabelt hele året. Vi mener videre at alternativ 2 vil medføre store negative konsekvenser for landskapet som i stor grad vil være permanent.

NVE legger til grunn at alternativ 1 vil være det beste alternativet med hensyn til reindriften. For å minske mulige konsekvenser for reindriften vil det også være viktig at inntaket og dammen bygges veiløst slik som planlagt. Det vil også være viktig å tilpasse anleggsperioden slik at den påvirker reinen i minst mulig grad

Når det kommer til spørsmålet om negative konsekvenser for anadrom fisk mener NVE at en utbygging etter hovedalternativet vil være akseptabel i og med at Store Lerresfjordelva bidrar med tilstrekkelig vannføring til å kunne opprettholde oppvandringsmulighetene, gyteområdene og oppvekstområdene til anadrom ørret. Vi mener videre at en senkning av vannstanden under normalvannstand i Stjernevatn i sommermånedene kan medføre negative konsekvenser for det akvatiske miljøet i strandsonen.

NVE mener at kraftverket kun vil gi mindre negative konsekvenser som kan avbøtes tilstrekkelig gjennom vilkår, slik at fordelene ved tiltaket er større enn skadene og ulempene. Det kan derfor anbefales at det gis konsesjon til prosjektet.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene for utbyggingsalternativene og de uttalelsene anbefaler NVE at Finnmark Kraft AS får tillatelse etter vassdragsreguleringsloven § 8 til å regulere Stjernevatn og tillatelse etter vannressursloven til å bygge Stjernevatn kraftverk. NVE mener at fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser slik at § 8 i vassdragsreguleringsloven og § 25 i vannressursloven er oppfylt.

Vi anbefaler at tillatelsen gis på de forslag til manøvreringsreglement og vilkår som følger vedlagt.

Merknader til manøvringsreglementet

Post 1:

Søker har foreslått å etablere en platedam i utløpet av Stjernevatn for å regulere vannstanden mellom HRV på kote 328 og LRV på kote 326. Normalvannstanden er oppgitt til å være på kote 327.

NVE bemerker at ifølge flere kartkilder ligger Stjernevatn på kote 321. Vi mener derfor det vil være hensiktsmessig at Finnmark Kraft AS foretar en nøyaktig oppmåling av kotehøyden til Stjernevatn.

NVE legger til grunn at en regulering av Stjernevatn med 2 meter vil ha akseptable konsekvenser for allmenne interesser gitt magasinrestriksjoner i sommersesongen. Dette vil avbøte de negative konsekvensene for landskap, reindrift og fisk i tilstrekkelig grad. Ut fra dette mener NVE at det i reglementet inntas en bestemmelse om at fra 1.5 skal det ikke tappes fra magasinet før vannstanden har nådd normalvannstanden og at vannet skal holdes på dette nivået ut september.

Post 2: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	420
Alminnelig lavvannføring	l/s	32
5-persentil sommer	l/s	86
5-persentil vinter	l/s	21
Maksimal slukeevne	m ³ /s	1,05
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	250
Minste driftsvannføring	l/s	50

I søknaden er det foreslått slipp av minstevannføring på **43 l/s** i tiden 1/6 til 30/9 og **10 l/s** resten av året. Til sammenligning er 5-persentilverdiene beregnet til henholdsvis 86 og 21 l/s sommer- og vinterstid. Flere av høringspartene har kommentert viktigheten av at det slippes en tilstrekkelig minstevannføring for å ivareta de biologiske verdiene knyttet til vassdraget.

Fylkesmannen i Finnmark har i sin høringsuttalelse påpekt at det må slippes en tilstrekkelig minstevannføring for å opprettholde vandringsmuligheter og oppvekstområder for fisk.

NVE mener i likhet med søker og fylkesmannen at det må slippes vann forbi inntaket til kraftverket hele året. Dette er viktig for å opprettholde det akvatiske miljøet i elven, og naturmangfoldet for øvrig. Minstevannføring vil også være viktig for å ivareta noe av de landskapsmessige forholdene i området. Vi er også av den oppfatning også at behovet for minstevannføring er størst om sommeren. Vi registrerer at det ikke er funnet viktige naturverdier i tilknytning til utbyggingsområdet som skulle tilsi minstevannføring utover de beregnede 5-persentilverdiene. Vi mener en minstevannføring sammen med

restvannføringen fra Store Lerresfjordelva i tilstrekkelig grad vil sikre at vandringsmulighetene og oppvekstområdene for anadrom fisk opprettholdes i tilstrekkelig grad.

Ut fra dette anbefaler NVE en minstevannføring på **80 l/s** i tiden 1/6 til 30/9 og **20 l/s** resten av året. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på ca. 0,3 GWh/år. Samlet produksjon vil da bli på 8 GWh/år.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, og vannstanden i Stjernevatn er på laveste tillatte nivå for sesongen, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt.

Merknader til konsesjonsvilkårene

Post 3: Avgifter

NVE har foreslått en konsesjonsavgift som ligger på dagens normale nivå. Det har ikke fremkommet opplysninger i saken som tilsier at den bør legges på et høyere nivå enn det som er vanlig.

Søker har beregnet at naturheftene for anlegget, ved en regulering på 2 meter, vil utgjøre ca. 770 nat.hk. Normalnivået på konsesjonsavgifter ligger på 8 kr/nat.hk. til staten og 24 kr/nat.hk. til fylkes- herreds- og bykommuner.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner. Dette er et sentralt vilkår for Stjernevatn kraftverk, når det er flere registrerte kulturminner i planområdet som må avklares med Sametinget før en ev. utbygging.

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har anbefalt en konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	Alternativ 1
Inntak	Inntak i Stjernevatn. Som beskrevet i søknad. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Regulering	2 meter regulering av vannstanden i Stjernevatn. Nøyaktig kotehøyde på Stjernevatn må oppmåles før innsendelse av detaljplanen, helst før vedtak fattes i statsråd slik at nøyaktig kotehøyde kan fastsettes dersom det gis konsesjon.
Vannvei	Borret tunnel i øvre del og nedgravd rørgate i nedre del. Som beskrevet i søknad.
Kraftstasjon	Turbinsenter på kote 4.
Største slukeevne	1050 l/s
Minste driftsvannføring	50 l/s
Installert effekt	2,73 MW
Antall turbiner/turbintype	1 Peltonturbin.
Vei	Permanent vei til kraftstasjon. Midlertidig anleggsvei til tunellpåhugg.
Avbøtende tiltak	Det skal tas kontakt med reinbeitedistriktet for avklaring av anleggsperiode og tilpasninger i forbindelse med detaljplanen.
Annet	Tiltakshaver skal lage konkrete planer for støydempende tiltak i detaljplanen. Forholdet til § 9 i kulturminneloven må avklares med Sametinget før innsendelse av detaljplanen. Kraftstasjonen må plasseres så den ikke kommer i konflikt med registrert kulturminne, eller så må det være gitt dispensasjon fra Sametinget.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

NVEs vurdering av ekspropriasjonsspørsmålet

Bakgrunn

Finmark Kraft AS har etter oreigningsloven jf. § 2, nr. 51 søkt om samtykke til ekspropriasjon av manglende rettigheter for bygging av Stjernevatn kraftverk, dersom det ikke oppnås minnelige avtaler mellom søker og rettighetshavere. Det søkes også om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25.

NVE bemerker at dersom det gis konsesjon til regulering etter vassdragsreguleringsloven, vil dette gi en automatisk rett til nødvendig grunn for reguleringen.

Finmark Kraft søker om ekspropriasjon av følgende rettigheter:

Gnr/Bnr/ Fnr	Beskrivelse av eiendommen	Fall som berøres	Arealer som berøres (dekar)	Status avtaler
49/4	Ved munningen på sørsiden av store Lerresfjordelva	Falleier Ca. 0,3 % av fallet	0 dekar	Ingen avtale
50/31	Bebyggd med eldre bolig	Falleier Ca. 0,6 % av fallet	0 dekar	Ingen avtale
50/69 50/81 50/39 50/78 50/139	Eiendommene langs nederste del og nord for Store Lerresfjordelva	Falleier Ca. 0,8 % av fallet	0 dekar	Ingen avtale
50/33 50/35	Eiendommene langs nederste del og nord for Store Lerresfjordelva	Falleier Ca. 0,8 % av fallet	0 dekar	Ingen avtale
50/89	Eiendommene langs nederste del og nord for Store Lerresfjordelva	Falleier Ca. 0,8 % av fallet	0 dekar	Ingen avtale
50/36	Fylkesvegen over elva	Vegeier 0 % av fallet	0 dekar	Ingen avtale
50/78	Eiendommen der stasjonen er planlagt lokalisert i hovedalternativet.	Grunneier 0% av fallet	1-2 dekar	Ingen avtale

De søker dermed om ekspropriasjon av 3,3 % av fallrettighetene for Stjernevatn kraftverk. I tillegg søkes det om ekspropriasjon av reinbeiterettighetene på de nødvendige arealene for utbyggingen. Det er reinbeitedistrikt 22 og 23B som innehar beiteretten i nedbørfeltet.

Forsøk på minnelige avtaler

Finnmark Kraft AS opplyser i sin søknad at de har ringt og gitt muntlig info om prosjektet til samtlige private grunneiere i løpet av våren 2012. Deretter ble det sendt ut skriftlig informasjon, oppfulgt med et møte. I møtet har Finnmark Kraft presentert prosjektet, og hvilke konsekvenser en utbygging vil ha for miljøet og for deres eiendom(er). Samtlige falleiere har blitt invitert til å inngå samarbeidsavtaler med Finnmark Kraft, hvorav en har svart positivt på henvendelsen. De opplyser videre at de ble kontaktet noe senere enn planlagt fordi de opprinnelig jobbet med alt. 2 som et hovedalternativ. Ved alt. 2 ville disse ikke vært berørt som falleiere.

Søker opplyser at rbd. 22 og 23B ble kontaktet våren 2011. De orienterte da distriktene muntlig om prosjektet. Dette ble fulgt opp med en skriftlig redegjørelse og deretter et møte. For Rbd. 22 møtte Ragnhild Lango og Mikkel Nils M. Sara opp, sammen med Ragnhild Marit Sara og Mikkel Isak Sara. For rbd. 23B møtte siidaleder Berit Inga Hætta og Inga Risten Hætta opp. I begge møtene orienterte søker om utbyggingsplanene. Sommeren 2011 ble det avviklet en befaring i området. Finnmark Kraft opplyser om at begge rbd. var invitert til å delta, men at ingen møtte opp ved befaringen. De opplyser videre at de etter dette ikke har lyktes å avholde flere møter.

Høringsuttalelser angående ekspropriasjon:

NVE har mottatt en høringsuttalelse som omhandler ekspropriasjonsspørsmålet. Reinbeitedistrikt 23B hadde følgende kommentarer til ekspropriasjonsspørsmålet i sin høringsuttalelse, datert 31.7.2014:

«I søknaden søkes det også om samtykke til ekspropriasjon av manglende rettigheter dersom det ikke oppnås minnelig avtale mellom søker og rettighetshaver etter Oreigningslova §2, nr. 51. Dette begrunnes i at man ikke har lyktes i å komme til enighet med de berørte reinbeitedistriktene etter at dette ble forsøkt gjort våren 2012.

Hva gjelder ekspropriasjon har det ikke vært dialog mellom utbygger og vårt reinbeitedistrikt. Vårt reinbeitedistrikt tok kontakt og fikk til et nytt møte med Finnmark kraft 01.11.2012, og et referat ble skrevet etter dette møtet. I møtet ble det presisert at vårt reinbeitedistrikt i utgangspunktet ikke ønsker flere inngrep i distriktet og at «hovedalternativet» var å foretrekke dersom det skulle komme noe utbygging på Stjernevatn kraftverk, fordi dette vil medføre minst forringelser for reindrifta. Bygging av kjerrevei til vannet er ikke ønskelig, da dette kan medføre lettere tilgjengelighet for mennesker og syklistar til å bruke en næringsrik dal som igjen vil medføre større beiteforstyrrelse og muligens etter hvert unnvikelsessone i området rundt Stjernevatn og dalen. Etter møtet orienterte vi siidaens medlemmer om Finnmark krafts planer, og ventet på at Finnmark kraft skulle ta kontakt igjen for en mulig avtale. Vi kan ikke se å ha mottatt noen flere henvendelser for en mulig avtale, og mener derfor at det ikke foreligger god nok grunn til godkjenning av ekspropriasjon. Etter vårt syn er det utbygger som må opprettholde dialog og presentere eventuell avtale for berørte reinbeitedistrikt, noe som i dette tilfellet ikke har skjedd. I konsesjonssøknaden fremgår det ikke noe om det siste møtet som ble gjennomført med RBD 23B.

Samtidig anses ikke dette minivannkraftverket å være samfunnsnyttig i forhold til mengden energi tiltaket vil gi sammenlignet med den planlagte KV 420 linja, og ekspropriering bør derfor ikke være et alternativ. Tiltaket Stjernevatn kraftverk kan dermed se ut som økonomisk interesse for utbygger.

Uansett størrelsen på beitetapet, er et inngrep som dette veldig alvorlig for våre dyr og for vår fremtidige reindrift i området. Vi har, slik det fremgår av vår presentasjon av distriktet tidligere i dokumentet, et svært begrenset areal med store inngrep allerede, og vår reindrift tåler ikke flere inngrep i området.

Vi kan ikke gå med på at det verken gis konsesjon (og herunder ekspropriasjon) til å bygge Stjernevatn kraftverk.»

Søkers svar på høringsuttalelsene angående ekspropriasjon

Finnmarks Kraft As hadde følgende kommentarer som omhandler ekspropriasjonsspørsmålet i sitt svar på høringsuttalelsene:

«Finnmark Kraft har gjennomført to møter med representanter for reinbeitedistriktet. Finnmark Kraft har i tillegg tatt kontakt med reinbeitedistriktet for å få til flere møter. I tillegg har reinbeitedistriktet blitt invitert til å delta på befaring. Dersom Finnmark Kraft gis tillatelse til å bygge ut Stjernevatn Kraftverk vil vi fortsette vårt arbeid for å få til en avtale med reinbeitedistriktet. Vi håper at det vil være mulig å komme fram til en avtale slik at det ikke blir nødvendig å gjennomføre ekspropriasjon.

Finnmark kraft ønsker tett dialog med reinbeitedistriktet for å sikre at utbyggingen kan skje med små eller ingen ulemper for reinbeitedistriktet. Finnmark Kraft viser forøvrig til de reindriftsfaglige vurderingene gitt av Fylkesmannen i Finnmark og våre kommentarer til disse.»

NVEs vurdering av ekspropriasjonsspørsmålet

Oreigningsloven § 2 nr. 51 gir hjemmel til å *ekspropriere "så langt det trengst til eller for ... vannkraftproduksjon"*. Denne bestemmelsen gir hjemmel for å ekspropriere nødvendige rettigheter i forbindelse med bygging og drift av Stjernevatn kraftverk.

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningsloven § 2 annet ledd: *"Vedtaket eller samtykke kan ikke gjerast eller gjevast utan det må reknast med at inngrepet tvillaust er til meir gagn enn skade."* Dette innebærer at samtlige skader og ulemper i forbindelse med bygging og drift av Stjernevatn kraftverk, skal avveies mot den nytte ekspropriasjonen vil medføre. Det må være sannsynliggjort en overvekt av samfunnsmessig nytte ved vedtaket i forhold til de ulemper som påfaller de/den som fratras sine rettigheter.

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse med tanke på muligheter for ny fornybar elektrisitetsproduksjon må vektas mot hensynet til de grunneiere og reinbeitedistrikt som blir berørt.

Vi viser også til våre tidligere vurderinger som er gjort i dette dokumentet angående fordeler og ulemper ved en utbygging av Stjernevatn kraftverk.

Nytte

En utbygging av Stjernevatn kraftverk vil gi 8,3 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Ny produksjon og nye kraftledninger vil være med på å opprettholde en sikker og stabil forsyning av elektrisk energi, samt å sørge for at forsyningssikkerheten er akseptabel. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og dermed generere skatteinntekter. Erfaring fra utbygging av små vannkraftverk i Nord-Norge viser at vel halvparten av investeringen kan legges igjen lokalt slik at næringslivet får økt aktivitet i anleggsperioden.

NVE vil også i ekspropriasjonsspørsmålet legge stor vekt på at en utbygging vil gjennomføres med en regulering av Stjernevatn. Dette vil bidra til at kraftverket kan produsere energi i perioder med lavere tilsig. NVE mener dette gir en større samfunnsøkonomisk nytteverdi enn tilfellet er ved småkraftverk uten reguleringsmagasiner. Dette vil derfor vektas i vår vurdering av ekspropriasjonsspørsmålet.

Fallrettigheter

Finnmark Kraft AS søker om ekspropriasjon av 3,3 % av fallrettighetene som er nødvendig for å etablere Stjernevatn kraftverk. De resterende fallrettighetene eies av Finnmarkseiendommen. NVE legger vekt på at søker har en avtale med eieren av majoriteten av fallrettighetene. De resterende fallrettighetene fordeles mellom 5 ulike grunneiere. Ingen av disse grunneierne har rettigheter på mer enn 0,8 % av fallet. NVE legger da til grunn at det er usannsynlig at disse 5 grunneierne kunne utnyttet vannressursen til kraftproduksjon eller andre formål på egenhånd, da de samlet sett kun representerer 3,3% av fallet. En ekspropriasjon av fallrettigheten vil etter NVEs mening ikke representere en stor ulempe for de berørte parter og vil ikke medføre skader eller ulemper på deres eiendom. Vi har også merket oss at ingen av disse har uttalt seg om ekspropriasjonsspørsmålet.

Grunn til kraftstasjon

Finnmark Kraft AS opplyser at det vil være behov for å ekspropriere ca. 1-2 daa for bygging av kraftstasjonen dersom de ikke oppnår en minnelig avtale med grunneier. NVE mener kraftstasjonsplasseringen er godt utredet og flere alternative er vurdert/omsøkt. Hensynet til samfunnets interesse i utbygging av fornybar energi og forsyningssikkerhet avveies mot hensynet til den grunneier som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand. Etter NVEs vurdering har kraftstasjonen begrensede miljø- og arealvirkninger og vil ha liten innvirkning på naturmangfoldet. Det er også foreslått at det settes vilkår om at plasseringen ikke skal berøre et automatisk fredet kulturminne. Kraftstasjonen kan derfor ikke sies å medføre nevneverdige ulemper for allmenne interesser. NVE mener også at etableringen ikke vil medføre vesentlige ulemper for berørt grunneier da det kun er snakk om ekspropriering av et relativt lite areal.

Reinbeiterettigheter

NVE mener at ulempene reinbeitedistriktene påføres langt på vei reduseres gjennom de føringer og avbøtende tiltak som er satt i konsesjonen. NVE har funnet at bygging og drift av kraftverket med tilhørende vilkår ikke innebærer at utøvelse av reinbeiterettigheter for reinbeitedistrikt 23 B og 22 blir ødelagt eller vesentlig forringet som følge av kraftverket. Det vil først og fremst være i anleggsfasen reinbeitedistriktene vil bli berørt gjennom forstyrrelser og midlertidig arealbeslag. NVE vurderer derimot at disse forstyrrelsene vil være minimale. I driftsfasen vil ikke kraftverket legge beslag på store eller viktige områder for reinbeitedistriktene.

Forhåndstiltredelse etter oreigningslovens § 25.

Det søkes også om rett til forhåndstiltredelse etter oreigningsloven § 25. Slikt samtykke kan bare gis i særlige tilfeller der det vil være urimelig å vente til skjønnskrav er fremsatt. Finnmark Kraft AS har ikke dokumentert andre særlige grunner enn at de ønsker å påbegynne anleggsarbeidet før et ev. skjønn er avholdt. NVE kan derfor ikke se at det foreligger særlige forhold som gjør det urimelig for Finnmark Kraft AS å vente til et skjønnskrav er fremsatt.

NVEs anbefaling

NVE har etter en interesseavveining funnet at de samfunnsmessige fordelene av Stjernevatn kraftverk utvilsomt må antas å være overveiende i forhold til de skader og ulemper som påføres grunneiere, fallrettshavere og reinbeitedistriktene. Selv om enkeltpersoner i varierende grad blir direkte berørt av bygging og drift av Stjernevatn kraftverk og av ekspropriasjon, mener NVE at de samfunnsmessige fordelene ved tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier som er berørt i denne konkrete saken. NVE anser vilkåret i oreigningslova § 2 annet ledd som oppfylt. Det foreligger derfor grunnlag etter oreigningsloven § 2 nr. 51 til å gi samtykke til ekspropriasjon.

NVE vil på dette grunnlag anbefale gi Finnmark Kraft AS ekspropriasjonstillatelse for å kreve avstått grunn og nødvendige rettigheter for bygging og drift av Stjernevatn kraftverk. Dette gjelder følgende rettigheter:

Fallrettighetene knyttet til gnr/bnr 49/4, 50/31, 50/69, 50/81, 50/39, 50/78, 50/139, 50/33, 50/35, 50/89, nødvendig areal for kraftstasjonen på gnr/bnr 50/78 og nødvendige beiterettigheter i reinbeitedistrikt 23B og 22.

Påstevning for skjønn må skje innen ett år etter vedtak, hvis ikke faller samtykket bort, jf. oreigningsloven § 16.

NVE forutsetter at tiltakshaverne forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere/rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

NVE anbefaler ikke at Finnmark Kraft AS får forhåndstiltredelse i henhold til § 25 i oreigningsloven til å bygge Stjernevatn kraftverk. Det må søkes om dette når skjønnskravet er fremsatt med nødvendig dokumentasjon om at slikt skjønn er påstevnet.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Finnmark Kraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 530 m 22 kV luftlinje til eksisterende linjenett.

Flere høringsinstanser mener at det må vurderes å føre strømmen i kabel fra kraftverket av hensyn til landskap og fugl. Normalt bygges en slik linje som her i medhold av netteiers områdekonsesjon. Innenfor sin områdekonsesjon skal områdekonsesjonær fremlegge planer for ny nettilknytning og ev. forsterkning for kommune, fylkeskommune, fylkesmann og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Alta Kraftlag er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Finnmark Kraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanddirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Forholdet til vegloven

Det må søkes Statens vegvesen om tillatelse til å krysse fylkesveien med rørgata og etablere avkjøring til kraftstasjonen.

Videre saksbehandling

Saken oversendes med dette til Olje- og energidepartementet for videre behandling. Sakens dokumenter er tilgjengelig i elektronisk format på SeDok.

Med hilsen

Per Sanderud
vassdrags- og
energidirektør

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Forslag til vilkår

Vedlegg 2: Forslag til manøvreringsreglement

Vedlegg 3: Kart

Vedlegg 1 - Forslag til konsesjonsvilkår etter vannressursloven og vassdragsreguleringsloven

Forslag til vilkår for tillatelse etter reguleringsloven og vannressursloven til Finnmark Kraft AS til å foreta regulering av Stjernevatn og å bygge Stjernevatn kraftverk

1

(Konsesjonstid og revisjon)

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjon innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jf. vassdrags-reguleringsloven § 10 nr 3 første ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte reguleringsanlegg eller andeler i dem kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2

(Konsesjonsavgifter)

For den øking av vannkraften som innvinnes ved reguleringen for eiere av vannfall eller bruk i vassdraget skal disse betale en årlig avgift til staten på kr 8 pr. nat.hk. og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer på kr 24 pr. nat.hk.

Fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny vurdering etter tidsintervaller som loven til enhver tid bestemmer.

Økingen av vannkraften skal beregnes på grunnlag av den øking av vannføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vannføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året.

Ved beregningen av økingen forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva som i hvert enkelt tilfelle skal regnes som innvunnet øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av NVE.

Plikten til å betale avgiftene inntreffer etter hvert som den innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. tvangsfullbyrdelsesloven kap. 7.

Etter forfall påløper rente som fastsatt i medhold av lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.

Konsesjonsavgiftsmidler avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som etter nærmere bestemmelse av kommunestyret fortrinnsvis anvendes til fremme av næringslivet i kommunen. Vedtekter for fondet skal godkjennes av Fylkesmannen.

3

(Kontroll med betaling av avgift m.v.)

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 (Konsesjonsavgifter) og kontroll med vannforbruket, samt avgivelse av kraft, jf. post 19 (Konsesjonskraft), kan med bindende virkning fastsettes av Olje og energidepartementet.

4

(Byggefrister m.v.)

Arbeidet må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere 5. Fristene kan forlenges av Olje- og energidepartementet. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

5

(Erstatning til etterlatte)

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av Olje og energidepartementet pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

6

(Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift m.v.)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, kulturminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal vedkommende myndighet underrettes i god tid på forhånd.

7

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.)

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes igang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

8

(Naturforvaltning)

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- a. å sørge for at forholdene Stjerneelva og Stjernevatn er slik at de stedeagne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av reguleringen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Dette kan være arkiverings-undersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

V

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VI

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

9

(Automatisk fredete kulturminner)

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes kulturminneforvaltningen (fylkeskommunen og eventuelt Sametinget) med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 andre ledd, jf. §§ 3 og 4.

10

(Forurensning m.v.)

Konsesjonæren plikter etter Fylkesmannens nærmere bestemmelse:

- å utføre eller bekoste tiltak som i forbindelse med reguleringen er påkrevet av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.
- å bekoste helt eller delvis oppfølgingsundersøkelser i berørte vassdragsavsnitt.

11

(Ferdsl m.v.)

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren bygger, skal kunne benyttes av allmennheten, med mindre NVE treffer annen bestemmelse.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utlignjengelige.

12

(Terskler m.v.)

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

13

(Rydding av reguleringssonen)

Neddemmede områder skal ryddes for trær og busker på en tilfredsstillende måte. Generelt gjelder at stubbene skal bli så korte som praktisk mulig, maksimalt 25 cm høye. Ryddingen må utføres på snøbar mark. Avfallet fjernes.

Dersom ikke annet blir pålagt konsesjonæren, skal reguleringssonen holdes fri for trær og busker som er over 0,5 m høye. I rimelig grad kan NVE pålegge ytterligere rydding. Dersom vegetasjon over HRV dør som følge av reguleringen, skal den ryddes etter de samme retningslinjene som ellers er angitt i denne posten.

Rydding av reguleringssonen skal være gjennomført før første neddemming og bør så vidt mulig unngås lagt til yngletiden for viltet i området.

Tilsyn med overholdelsen av bestemmelsene i denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

14

(Manøvreringsreglement m.v.)

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

15

(Hydrologiske observasjoner, kart m.v.)

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Kartverket med opplysning om hvordan målingene er utført

16

(Registrering av minstevannføring, krav om skilting og merking)

Det skal etableres en måleanordning for registrering og dokumentasjon av minstevannføring, løsningen skal godkjennes av NVE. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares på en sikker måte i hele anleggets levetid.

Ved alle reguleringsmagasin og steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om manøvreringsbestemmelser og hvordan dette kan kontrolleres. NVE skal godkjenne skiltens utforming og plassering.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av utbyggingen må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

17

(Etterundersøkelser)

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av reguleringsens virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

18

(Militære foranstaltninger)

Ved reguleringsanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

19

(Konsesjonskraft)

Konsesjonæren skal avstå til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 % av den for hvert vannfall innvunne øking av vannkraften, beregnet etter reglene i vassdragsreguleringsloven § 11 nr 1, jf § 2 tredje ledd. Avståelse og fordeling avgjøres av NVE med grunnlag i kommunenes behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning.

Staten forbeholdes rett til inntil 5 % av kraftøkningen, beregnet som i første ledd.

NVE bestemmer hvordan kraften skal avstås og beregner effekt og energi.

Kraften tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med leveringssikkerhet som fastkraft og brukstid ned til 5000 timer årlig. Konsesjonæren kan ikke sette seg imot at kraften tas ut fra andres ledninger og plikter i så fall å stille kraften til rådighet. Kostnadene ved omforming og overføring av kraften ved uttak andre steder enn i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, betales av den som tar ut kraften.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og brukstidens fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av Olje og energidepartementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel.

Prisen på kraften, referert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, fastsettes hvert år av Olje og energidepartementet basert på gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall vannkraftverk i hele landet.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter Olje og energidepartementets bestemmelse å betale til statskassen en mulkt som for hver kWh som urettelig ikke er levert, svarer til den pris pr. kWh som hvert år fastsettes av Olje og energidepartementet, med et påslag av 100 %. Det offentlige skal være berettiget til etter Olje og energidepartementets bestemmelse å overta driften av kraftverkene for eierens regning og risiko, dersom dette blir nødvendig for å levere den betingede kraften.

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år fra vedtakets dato.

20

(Luftovermetning)

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

21

(Kontroll med overholdelsen av vilkårene)

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av NVE til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av NVE.

Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelser gitt i loven eller i medhold av loven plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2 (Konsesjonsavgifter), 4 (Byggefrister m.v.), 14 (Manøvreringsreglement m.v.), 19 (Konsesjonskraft) og 21 (Kontroll med overholdelsen av vilkårene) kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven § 12 nr 21.

For overtredelse av de i reguleringsloven eller i medhold av loven fastsatte bestemmelser, eller vilkår satt for konsesjon eller vedtak i medhold av loven, kan NVE treffe vedtak om tvangsmulkt. Tilsvarende kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt for å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, jf. vannressursloven § 60. Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp. Tvangsmulkten tilfaller statskassen og er tvangsgrunnlag for utlegg.

Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vassdragsreguleringsloven §§ 24 og 25 og vannressursloven §§ 60a og 63 første ledd bokstav c.

(Tinglysing)

Konsesjonen skal tinglyses i de rettskretser hvor anleggene ligger. Olje og energidepartementet kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene kan medføre forpliktelser.

Vedlegg 2 - Forslag til Manøvreringsreglement

Forslag til manøvreringsreglement for regulering av Stjernevatn i Alta kommune, Finnmark

1.

Reguleringer

Magasin	Naturlig vannst. kote	Reg.grenser		Oppd. m	Senkn. m	Reg. høyde m
		Øvre kote	Nedre kote			
Stjernevatn.....	327	326	328	1	1	2

Høydene refererer seg til Kartverkets høydesystem (NN 1954). Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

I tiden fra 01.05 skal det ikke tappes fra magasinet før vannstanden har nådd kote 327, og vannstanden skal holdes over dette nivået frem til 30.09. Resten av året kan vannstanden i Stjernevatn reguleres mellom LRV og HRV.

2.

Ved manøvreringen skal det tas for øye at vassdragets naturlige flomvannføring nedenfor magasinene så vidt mulig ikke økes.

I tiden 01.06.-30.09. skal det slippes en minstevannføring på 80 l/s fra Stjernevatn. Resten av året skal det slippes 20 l/s. Dersom tilsiget er mindre enn kravet til minstevannføring og vannstanden i *Stjernevatn* er på laveste tillatte nivå for sesongen, skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal i slike tilfeller ikke være i drift.

Alle vannføringsendringer skal skje gradvis, og typisk start-/stoppkjøring skal ikke forekomme.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, skal også nedbørmengder, temperaturer, snødybde m.v. observeres og noteres. NVE kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som regulanten plikter å oppbevare for hele reguleringstiden.

4.

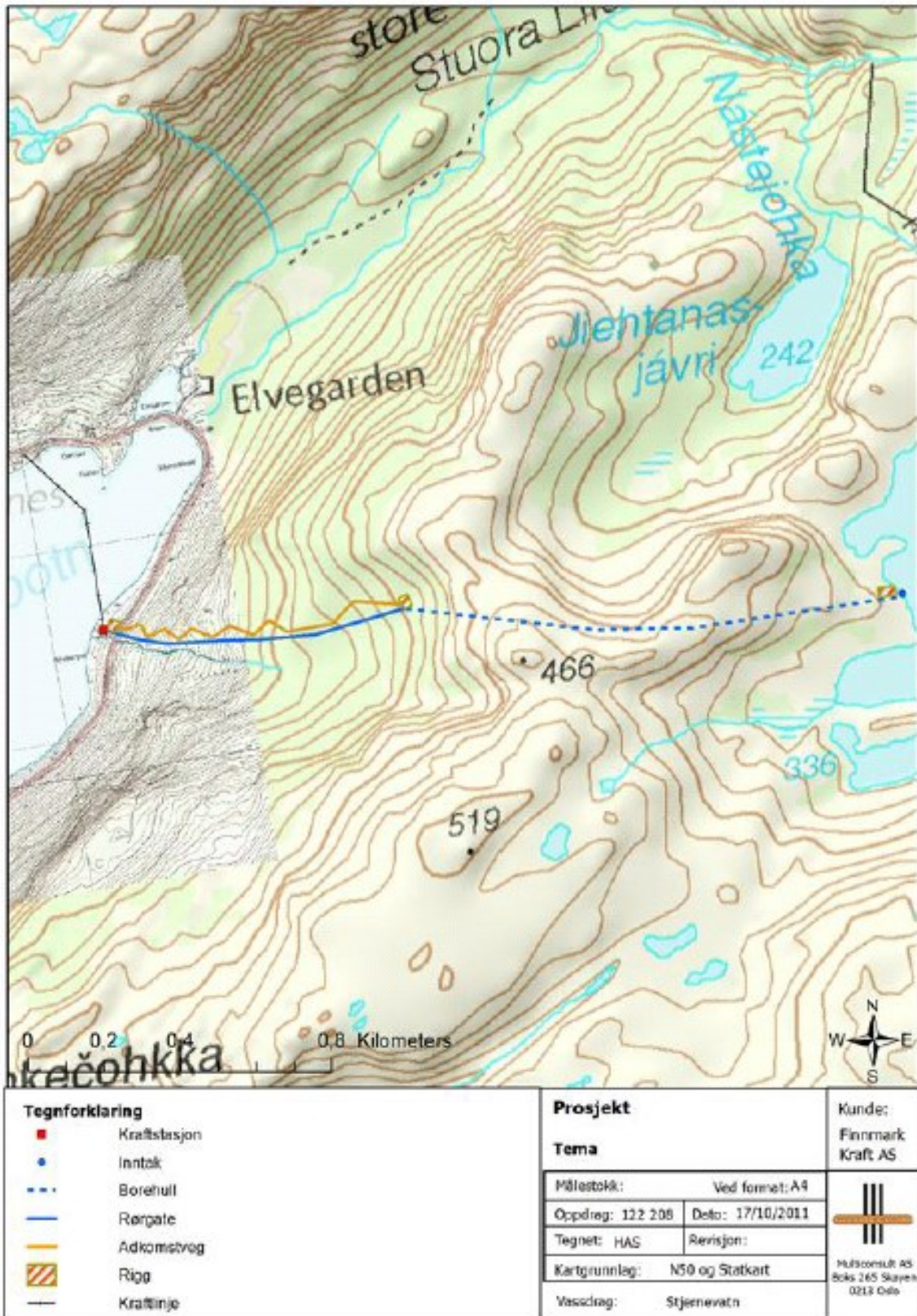
Viser det seg at manøvrering og vannslipping etter dette reglementet medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Forandringer i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglementet avgjøres av Olje- og energidepartementet.

Vedlegg 3 - Oversiktskart

Alternativ 1:

Alternativ 2:

Tegnforklaring Kraftstasjon Dam/Inntak Rørgate Adkomst Kraftlinje Rigg	Prosjekt Tema		Kunde: Finnmark Kraft AS
	Målestokk: Ved format: Oppdrag: 122 208 Dato: 17/10/2011 Tegnet: HÅS Revisjon: Kartgrunnlag: NSD og Statkart Vassdrag: Stjernevatn	Mulbrenn AS Box 265 Søyen 0213 Oslo	